

MVO-rapport Proximus Groep 2015

Inhoud

2

Strategie
Governance

8

Opleiding

12

Gemeenschappen

16

Milieu

45

Bevoorradingketen
ontwikkelen

48

Kerncijfers
Proximus Groep

Highlights

13.449

kinderen hebben over veilig internet geleerd

47

jonge werkzoekenden opgeleid in nieuwe technologieën

Dankzij huis/school verbindingen, werd vermeden dat

456

langdurig zieke kinderen afhaakten op school

Energieverbruik voor het

7de

jaar op rij gedaald

CO₂ uitstoot met

70%

gereduceerd vs. 2007

Gemiddeld verbruik van TV-decoders bij klanten met

14%

gedaald vs. 2014

100.000

oude gsm's ingezameld

CO₂ uitstoot van het transport met

4%

gedaald vs. 2014

85%

van het afval werd gerecycleerd

Strategie Governance

- 03 Introductie
- 04 Strategie
- 05 Governance
- 06 Dialoog met de stakeholders
- 07 Materialiteit

Introductie

Bij Proximus willen wij bijdragen tot een duurzame en veiliger maatschappij, waarin plaats is voor iedereen. Een ethische en verantwoorde manier van werken willen wij inbedden in al onze activiteiten en ook bij onze leveranciers.

Wij zijn actief op gebieden waar wij dankzij de passie voor ons vak van oudsher geloofwaardigheid en expertise verworven hebben.

Wij werken mee aan de strijd tegen de digitale kloof. Wij doen dat door middel van opleidingen voor senioren, werkzoekenden, kinderen en het grote publiek, en door initiatieven die moeten zorgen voor betere toegankelijkheid van onze producten en diensten voor personen met beperkingen en voor langdurig zieke kinderen.

Wij zetten ons in voor het klimaat. Wij doen dat door onze milieuvoetafdruk te verkleinen en door onze klanten te helpen hun eigen milieu-impact dankzij het gebruik van onze producten en diensten te verminderen.

Strategie

Onze strategie inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) streeft naar de creatie van gemeenschappelijke waarde voor onze onderneming en onze stakeholders. Via onze activiteiten willen wij een duurzame bijdrage leveren aan de technologische, economische en maatschappelijke vooruitgang.

Onze MVO-activiteiten in 2015 waren gericht op een voorzetting van de herziene strategie van 2014 en zijn opgebouwd rond drie pijlers: opleiding, gemeenschappen en milieu. We waken er ook over dat onze leveranciers en onderaannemers eveneens MVO-normen toepassen.

Opleiding

SAFER INTERNET & WEB EXPERTS

SMARTCAFÉ voor allen

PROXIMUS FOUNDATION & TECHNABEL
voor jonge werkzoekenden

Gemeenschappen

BEDNET & TAKE OFF
voor langdurig zieke kinderen

TOEGANKELIJKE TOESTELLEN
voor mensen met beperkingen

LOKALE ACTIES

Milieu

INZAMELEN EN RECYCLEREN
voor scholen en klanten

REDUCTIE VAN DE CO₂ VOETAFDruk
voor Proximus en haar klanten

GROENE PRODUCTEN
voor business klanten

MVO-normen van onze leveranciers en onderaannemers verhogen

Op het vlak van vorming willen we onze technologieën zo vertrouwd mogelijk maken zodat iedereen ze vlot en veilig kan gebruiken. In 2015 zetten we onze acties voor jonge werkzoekenden kracht bij met de Proximus Foundation.

We willen onze technologieën ten dienste stellen van de gemeenschappen en

spitsen ons daarbij toe op zieke kinderen en personen met beperkingen. In 2015 lanceerden we ook lokale initiatieven, vooral naar aanleiding van de vluchtelingencrisis.

Wat het milieu betreft, leggen we onszelf ambitieuze doelstellingen op om onze koolstofuitstoot te verminderen

en met onze oplossingen helpen we onze klanten hun eigen ecologische voetafdruk te verkleinen. We stimuleren ook de inzameling en recyclage van verouderde apparatuur.

Governance

Onze missie, onze bedrijfswaarden Samenwerking, Wendbaarheid en Verantwoordelijkheid, ons Corporate Governance Charter, onze Gedragscode, ons Compliance Office en onze policy's vormen de basis van onze aanpak van MVO. Bovendien hebben we onze bedrijfsstrategie afgestemd op de creatie van duurzame groei.

Onze interne governance- en rapporteringsstructuur voor MVO is gebaseerd op drie entiteiten: het Directiecomité, het MVO-team en de vertegenwoordigers van elke businessunit die instaan voor de uitvoering van onze actieplannen.

Gezien de nauwe banden met onze residentiële klanten is het MVO-team ondergebracht bij de divisie Marketing & Communication van de Consumer Business Unit. Het team blijft echter een transversale rol spelen. De MVO

Manager rapporteert regelmatig aan het Directiecomité via de Chief Corporate Affairs Officer. De verwezenlijkingen en doelstellingen inzake MVO worden elk trimester voorgelegd aan de CEO.

Dialogoog met onze stakeholders

Onze medewerkers

Uit onze tevredenheidsenquête bij het personeel blijkt dat 72% van onze medewerkers het belangrijk vindt dat onze onderneming ambitieuze doelstellingen bepaalt voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Via ons intranet en de sociale media blijven alle personeelsleden op de hoogte van onze projecten en verwezenlijkingen op het vlak van MVO en kunnen ze door commentaren te posten deelnemen aan het debat.

Investeerders

Via ons departement Investor Relations nemen we deel aan enquêtes van ratingbureaus die peilen naar onze prestaties op het vlak van duurzaam en verantwoord investeren (Sustainable and Responsible Investment, kortweg SRI). We nemen ook deel aan vergaderingen met verschillende van deze bureaus.

Onze MVO-partners

Minstens twee keer per jaar komen we met onze MVO-partners samen om de onze gezamenlijke projecten te evalueren en meer inzicht te verwerven in de problematiek om een maximale impact te kunnen uitoefenen.

Onze leveranciers

Een belangrijke doelstelling van ons aankoopdepartement is onze partners en leveranciers aan te moedigen om in hun procedures voor de levering van producten en diensten de wettelijke normen te respecteren en zelfs te overtreffen door zich een aantal sociale, ethische, duurzaamheids- en milieuprincipes eigen te maken. We stimuleren onze leveranciers ook dezelfde MVO-principes te promoten bij hun eigen partners en leveranciers.

Sinds 2010 gebruiken we een extern platform dat onze leveranciers een gestandaardiseerde tool biedt om hun conformiteit te meten en redundantie te vermijden. Op dit platform kunnen onze belangrijkste leveranciers en onze risicoleveranciers een evaluerende vragenlijst invullen om hun MVO-prestaties te analyseren en te valideren.

Proximus maakt samen met Deutsche Telekom, Orange, Verizon, TeliaSonera, France Telenor Telecom Group, Telecom Italia, KPN, Swisscom en Vodafone deel uit van de JAC (Joint Audit Cooperation), die onsite MVO-audits laat uitvoeren door derden. De resultaten worden gedeeld met de leden van de vereniging.

Overheden

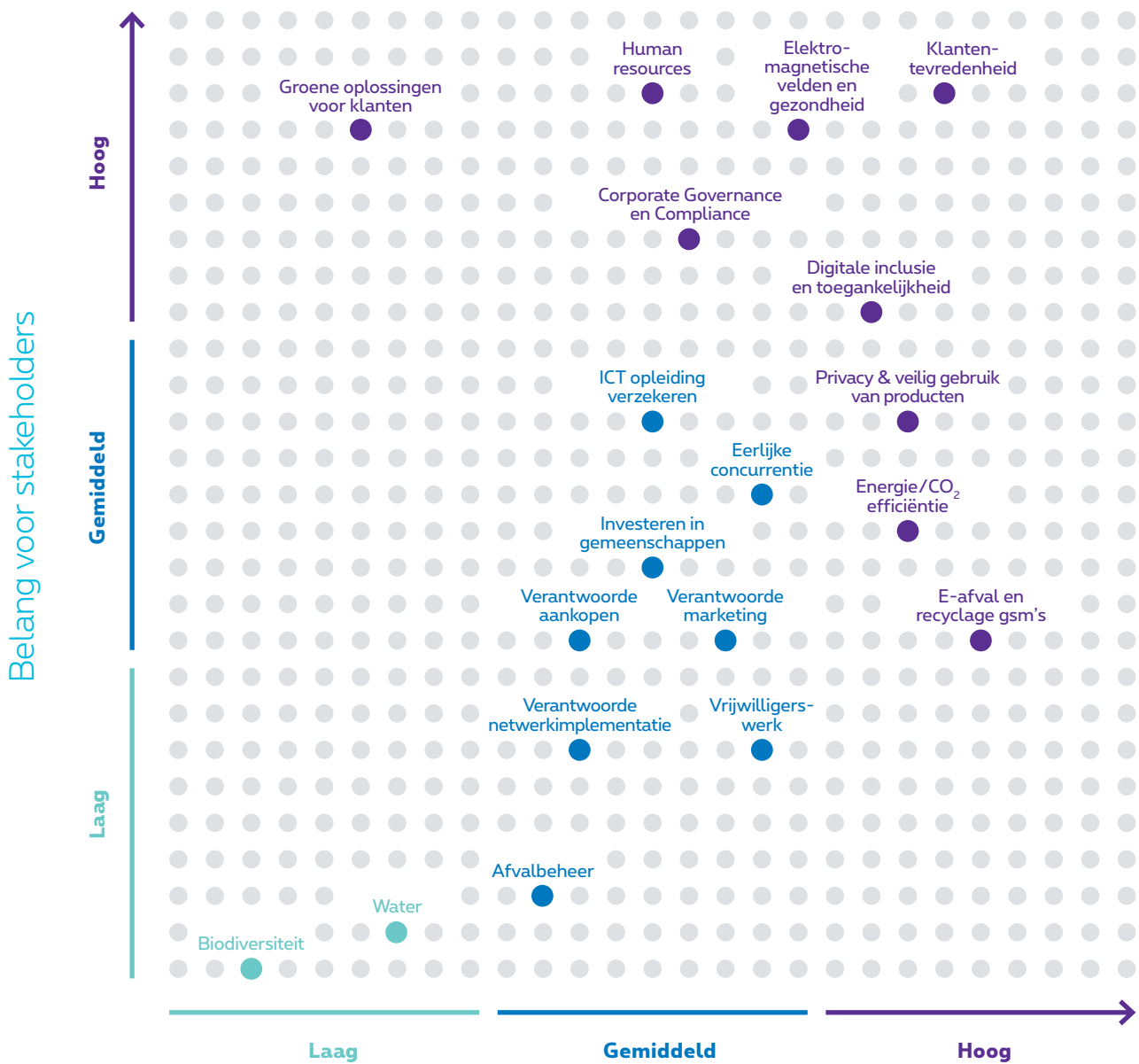
In 2015 organiseerde ons departement Public Affairs informatiesessies voor lokale overheden, waarin onze opleidingsinitiatieven om de digitale kloof te dichten werden voorgesteld.

Andere stakeholders

We delen onze beste praktijken op het vlak van MVO met andere ondernemingen die lid zijn van netwerken als The Shift, Be.Face, ETNO en GSMA.

Materialiteitsmatrix

Huidige of mogelijke impact voor Proximus

Opleiding

- 09 Digitalent
- 10 Initiatieven en partnerships

BB Bij Proximus zien we het als onze verantwoordelijkheid om de gebruikers van onze technologieën op te leiden en te ondersteunen, met bijzondere aandacht voor jongeren en senioren. Zelf het goede voorbeeld geven en nauw in contact blijven met deze groepen maakt deel uit van onze missie.

Dominique Leroy

Bij Proximus willen we onze ICT technologieën zo vertrouwd mogelijk maken, zodat ze voor iedereen vlot en veilig bruikbaar zijn

Om dat te bereiken ontwikkelen en ondersteunen we diverse vormingsinitiatieven. Sinds 2015 hebben we twee projecten voor jonge werkzoekenden: Digitalent en de instapstages.

Digitalent

In april 2015 lanceerde de Proximus Foundation een eerste proefversie van zijn **Digitalent-project**.

Dit project vult een leemte op in het opleidingstraject van werkzoekende jongeren tussen 18 en 25 jaar zonder bijzondere kwalificatie, die moeilijkheden ondervinden bij hun studiekeuze of hun professioneel project. Het vormt een link tussen de traditionele school, die ze vaak zonder diploma hebben afgesloten, en de kwalificatieopleidingen aangeboden door de gewestelijke tewerkstellingsdiensten (VDAB, Forem en Actiris).

Digitalent stelt een dynamiek voor die verschilt van die van de school: hoofdzakelijk praktische workshops, waar alle theoretische noties onmiddellijk worden toegepast in concrete miniprojecten. Creativiteit en teamwork worden aangemoedigd.

Het project loopt voltijds over acht weken in groepen van twaalf jonge werkzoekenden.

Drie dagen per week kunnen de deelnemers, die nog geen ervaring hebben met de nieuwe technologieën, kennismaken met modelleren en printen in 3D, de basis van programmeren en

websites creëren. Onder begeleiding van twee coaches hebben ze de mogelijkheid tools te testen waarmee ze vervolgens hun eigen project uitvoeren.

Dankzij **YouthStart** ontdekken ze hun talenten en hun ondernemerszin (1 dag/week).

Samen met de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling maken ze zich presentatietechnieken eigen, leren ze hoe een cv en een motiveringsbrief op te stellen, en leren ze zichzelf ook beter kennen (1 dag/week).

Het project wordt afgesloten met een voorstelling van de verwezenlijkingen van de deelnemers en de aflevering van getuigschriften.

Op het einde van het project beschikt elke deelnemer over een begeleidingsplan met de VDAB, Forem of Actiris. Om de positieve spiraal aan te houden, worden vanaf de eerste week die volgt op de workshop regelmatig afspraken tussen de jongere en zijn contactpersoon vastgelegd. Doel is de jongere bij zijn initiatieven te ondersteunen en te helpen zich te oriënteren naar een kwalificatieopleiding of een job.

De **Proximus Foundation** volgt de jongeren gedurende achttien maanden op.

In 2015 volgden 47 jongeren het traject van de **Proximus Foundation** in Antwerpen, Brussel en Luik. De meesten onder hen volgen nu een voortgezette opleiding, gingen studeren of vonden een baan.

In 2016 organiseert de **Proximus Foundation** nog eens negen sessies.

www.proximusdigitalent.com
www.youthstart.be

Instapstages

De instapstages worden georganiseerd in de drie gewesten en bieden jonge laaggeschoolde werkzoekenden een eerste voltijdse werkervaring aan in een bedrijf. In Vlaanderen duurt een instapstage drie maanden, in Brussel en Wallonië is dat drie tot zes maanden. In 2015 ontving Proximus 96 stagiaires.

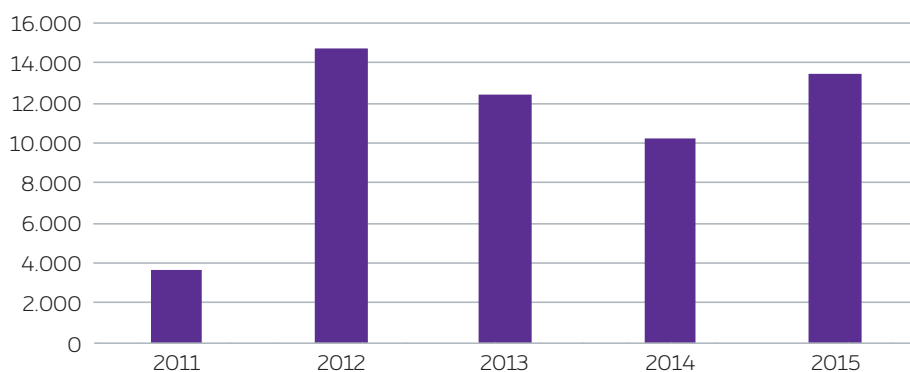

Veilig internetgebruik voor kinderen

In samenwerking met **Child Focus** bezoeken vrijwilligers van Proximus en Microsoft klassen van de vijfde en de zesde klas van het basisonderwijs in het hele land om hen bij te brengen hoe ze internet veiliger kunnen gebruiken. Het web mag dan een fantastische tool zijn, het moet wel op een veilige, betrouwbare manier worden gebruikt. Leraren zijn vaak niet opgeleid in dit domein. Child Focus is preventie-expert en geeft elk jaar een cursus aan vrijwilligers van Proximus over onderwerpen als

de creatie van wachtwoorden, de bescherming van persoonsgegevens, onlinecommunicatie, privacyinstellingen, cyberpesten enz. Het initiatief is bedoeld als springplank om scholen te helpen deze onderwerpen bespreekbaar te maken. Om deelnemende leerkrachten te helpen dit onderwerp in de klas aan te kaarten, zorgt Child Focus voor een informatiekits om leerlingen te begeleiden en op te leiden tot bewuste en verantwoordelijke internetgebruikers.

Aantal kinderen

Smart Café

Met dit initiatief stellen we het hele jaar door een twaalfstal gratis opleidingsmodules ter beschikking. Waar? In onze verkooppunten in een vijftiental Belgische steden. Er worden ook sessies georganiseerd op vraag van het publiek of gemeenten en verenigingen. In 2015 kregen ruim 3000 mensen een dergelijke opleiding.

www.proximus.be/workshop

Web Experts

Het educatieve project Web Experts werd gelanceerd in 2011 en moedigt jonge mensen aan om hun internetkennis te delen met senioren. Ze kunnen individuele of groepsprojecten opzetten om de oudere generatie iets bij te brengen over de voordelen en het veilige gebruik van internet, socialemediaplatformen, navigatie- en communicatieapps enz. Op de site van het project kunnen de kinderen trainingskits downloaden. Elke maand worden de beste individuele en groepsprojecten met een prijs beloond. **In 2015 lieten 850 personen zich opleiden door een Web Expert.**

www.webexperts.be

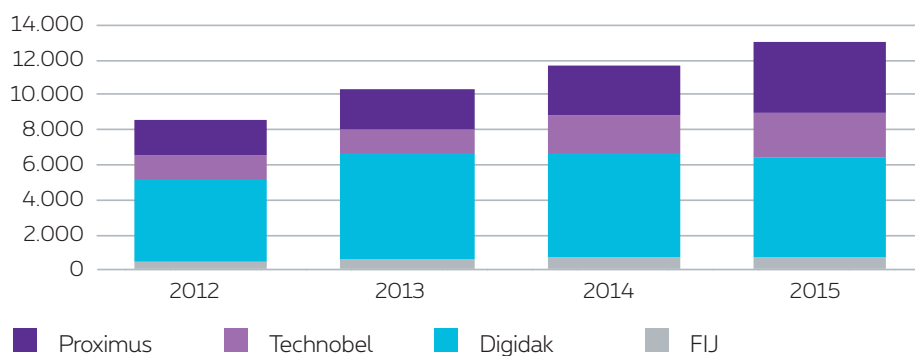

Technobel

Technobel werd opgericht in 2001 als een publiek-privaat partnerschap met Forem en werd in 2003 erkend als competentiecentrum. Het geeft jaarlijks meer dan 130.000 uren ICT-opleiding aan werkzoekenden, studenten, leerkrachten en bedrijven. In 2015 gaf Technobel opleidingen aan 2657 mensen. Het slaagpercentage ligt hoog: na het volgen van een kwalificerende opleiding **bij Technobel vindt 70% van de werkzoekenden een baan**. Na de ervaring met Algo-Bot in 2014 ontwikkelde Technobel 'SoftSkillers', een nieuwe serious game die de ontwikkeling van gedragscompetenties stimuleert.

www.technobel.be

Opleidingen: 13.000 personen
direct of indirect gesteund in 2015

Naast bovenstaande initiatieven en partnerschappen steunen we nog twee educatieve verenigingen, **Digidak** en **FIJ**, met gratis internettoegang.

Gemeenschappen

- 13 Synchron Internetonderwijs voor langdurig zieke kinderen
- 14 Toegankelijke toestellen voor mensen met een beperking
Medisch onderzoek
- 15 Kansarmen

Oplossingen die het leven van alle burgers beter maken

Bij Proximus stellen we onze technologieën ten dienste van die gemeenschappen die er het meeste baat bij hebben, vooral zieke kinderen, personen met een beperking en mensen in nood.

Synchroon internetonderwijs voor langdurig zieke kinderen

Onze partnerverenigingen **Bednet** en **Take Off** krijgen van ons gratis internettoegang om videoconferencing-diensten aan te bieden aan langdurig zieke kinderen. Zo blijven ze in contact met hun klasgenoten en kunnen ze ondanks hun afwezigheid les blijven volgen. Dankzij deze verenigingen kregen in 2015 meer

dan 450 kinderen op die manier onderwijs. Meer dan 90% van hen slaagde op het einde van het schooljaar.

De voorbije elf jaar heeft Bednet meer dan 1400 kinderen geholpen. Dat aantal zal in de toekomst alleen maar stijgen, zeker nu het recht op synchroon internetonderwijs

sinds 1 september 2015 door de Vlaamse overheid is erkend.

www.bednet.be
www.takeoff-asbl.be

Toegankelijke toestellen voor mensen met een beperking

Volgens recente cijfers heeft 12 tot 16% van de bevolking een beperking. Proximus begrijpt hoe belangrijk het is die mensen dezelfde toegang te geven tot zijn ICT-oplossingen. Sinds drie jaar testen we de toegankelijkheid van onze toestellen (smartphones, tablets, telefoons) met de vereniging **Passe-Muraille**, die een onafhankelijk panel heeft opgericht van mensen met uiteenlopende beperkingen, dat bepaalt welke toestellen aan hun specifieke noden beantwoorden.

De toegankelijke toestellen worden in al onze verkoopkanalen geïdentificeerd met specifieke pictogrammen. Onze onlincatalogus vertelt ook welke toestellen geschikt zijn voor mensen met een beperking.

http://www.proximus.be/nl/id_cr_csrsponsoring/particulieren/discover/proximus-engageert-zich.html

www.passe-muraille.be

We hebben ons partnerschap met het Belgian Paralympic Committee verlengd. De aangesloten atleten zijn zich volop aan het voorbereiden op de Paralympische Spelen in Rio.

www.paralympic.be

CAP48
www.cap48.be

We hebben opnieuw de uitdaging ondersteund van de RTBF in het kader van CAP48, een solidariteitsinitiatief ten voordele van personen met een handicap.

www.cap48.be

Medisch onderzoek

We boden technische en financiële steun aan de organisatie van **Télévie**, een actie die geld inzamelt voor kankeronderzoek.

We betaalden de technische kosten van de opname van het toneelstuk van Télévie, dat elk jaar door de RTL-presentatoren wordt opgevoerd, en stellen het stuk een jaar lang via

VOD ter beschikking op Proximus TV (RTL à L'Infini).

Onze technische teams verzorgen voor RTL en Bel RTL alle telecomverbindingen van het Centre de promesses, de Rallye Télévie en de slotshow.

www.televie.be

Kansarmen

We hebben ons partnerschap met Be.Face voortgezet volgens de twee prioriteiten die door dit netwerk voor maatschappelijk geëngageerde bedrijven werden ontwikkeld: 'tewerkstelling en opleiding' en 'nabijheid en solidariteit'.

TEWERKSTELLING EN OPLEIDING

Bright Future

Bright Future is een mentorproject in samenwerking met onze partner Be.Face voor getalenteerde en gemotiveerde studenten uit kansarme gezinnen. Vrijwilligers uit deelnemende ondernemingen helpen deze studenten bij hun eerste contacten met een bedrijfsomgeving. Zo kunnen ze een professioneel netwerk uitbouwen en de cruciale eerste stappen in hun loopbaan zetten.

NABIJHEID EN SOLIDARITEIT

Multiservices Info Punten (MIP)

Een almaar groter deel van de bevolking leeft onder de armoedegrens. De informatie- en communicatietechnologieën vormen intussen een vast onderdeel van ons dagelijks leven, thuis en op het werk. Ze stimuleren sociale inclusie en dat heeft ons ertoe aangezet samen met onze partner Be.Face informatiemateriaal te ontwikkelen. Deze informatie is opgenomen in de nabijheidsdiensten die de lokale overheden ter beschikking stellen van kansarmen. Het gaat onder meer om advies over de goedkoopste Packs, het gebruik van Wi-Fi in plaats van 3G of 4G, uitgavencontrole enz.

Diverse giften

Dankzij de persoonlijke vrijgevigheid van medewerkers en bedrijven werden opnieuw gezamenlijke acties op touw gezet, onder meer een grootschalige inzameling van warme kleding en dekens voor daklozen en vluchtelingen.

Proximus stelde in samenwerking met diverse verenigingen ook gratis Wi-Fi ter beschikking van vluchtelingen in ons land om bijvoorbeeld in contact te blijven met hun familie. Zo werden verschillende opvangplaatsen uitgerust met Wi-Fi: aanvankelijk in het Maximiliaanpark en vervolgens in torens III en IV van het WTC (Rode Kruis en Croix-Rouge), een groot gebouw aan de Willebroekkaai (Dokters van de wereld) en twee opvangcentra van Samusocial die werden gebruikt door Fedasil. We installeerden ook herlaadposten voor smartphones aan de WTC-torens.

www.beface.be

In 2015 steunden we ook Music For Life en Viva For Life met onze eindejaarscampagne rond onze Storygramapplicatie. Per via Storygram verstuurd wens stortte Proximus 0,50 EUR aan een van de twee goede doelen die de gebruiker kon kiezen.

www.musicforlife.be
www.vivaforlife.be

Milieu

- 17 Op weg naar klimaatneutraliteit
- 24 Doelstelling van 70% vermindering van de koolstofuitstoot in België behaald 5 jaar eerder dan gepland
- 34 Scope 3
- 37 Milieubeheersysteem
- 38 Afval
- 39 Papierverbruik
- Water
- 40 Vernieuwende, duurzame producten en diensten voor bedrijven
- 41 De voetafdruk van retailklanten helpen te verminderen
- 42 GoodPlanet Belgium en Proximus zetten de succesvolle inzamelactie van mobiele telefoons voort

Op weg naar klimaatneutraliteit

Het klimaat is wereldwijd aan het veranderen, met meer extreme weersomstandigheden en een stijgend zeeniveau als gevolg. Dit is vooral te wijten aan de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂, die aan de basis ligt van de opwarming van de aarde. Proximus wil een actieve rol spelen in de strijd tegen de klimaatverandering en heeft daarom de ambitie om vanaf 2016 een klimaatneutraal bedrijf te zijn.

Bovendien zal Proximus met haar producten en diensten ook andere sectoren blijven helpen hun voetafdruk te verminderen.

Onze actiedomeinen zijn de volgende:

Onze impact op het milieu blijven verminderen en klimaatneutraal worden in 2016. Na de 70% CO₂-vermindering die we in de periode 2007-2015 bereikten voor de activiteiten in België, stellen we een extra doelstelling van 30% CO₂-vermindering voorop voor de periode 2015-2025 in de hele Proximus Groep. Wat we niet kunnen reduceren, gaan we compenseren vanaf 2016.

Onze klanten helpen om hun impact op het milieu te verminderen.

Onze stakeholders aanspreken, sensibiliseren en de normen opdrijven in verband met klimaatverandering en het milieu.

CDP Climate Leadership Award 2015

Proximus behoort tot de groene wereldtop

BB *Het geeft me veel voldoening om de Climate Leadership Award in ontvangst te mogen nemen. Het is een internationale erkenning voor de inspanningen die Proximus levert om bij te dragen aan een duurzame wereld. Het feit dat Proximus het enige bedrijf in België is dat deze onderscheiding krijgt, zet onze koploperpositie op het vlak van duurzaamheid mooi in de verf.*

BB

Dominique Leroy

Op 4 november nam Dominique Leroy in Parijs de CDP Climate Leadership Award in ontvangst als erkenning voor de initiatieven die Proximus neemt op het vlak van duurzaam ondernemen.

CDP is een non-profit organisatie die jaarlijks, in opdracht van de grootste institutionele investeerders, beursgenoteerde bedrijven vergelijkt op het gebied van de strijd tegen de klimaatopwarming. Meer dan 2.000 beursgenoteerde bedrijven wereldwijd

werden in het onderzoek opgenomen en gerangschikt volgens de ratingmethode van CDP. Bedrijven kunnen een score halen van E (de laagste score) tot A (de hoogste score).

Samen met 112 andere beursgenoteerde ondernemingen wereldwijd prijkt Proximus voor het derde jaar op rij in de Klimaat "A" lijst van CDP. Proximus is de enige Belgische onderneming en een van de 7 telecomebedrijven wereldwijd die bij deze 5% beste ondernemingen horen.

Klimaattop in Parijs: ook Proximus doet zijn bijdrage

COP21, DE KLIMAATTOP IN PARIJS

Alle wereldleiders kwamen daar voor de 21e keer samen, met als doel de limieten voor de koolstofuitstoot nog scherper te stellen.

Om onze bijdrage tot deze klimaattop te versterken is Proximus samen met honderden andere bedrijven getreden tot de 'We mean business'

coalitie. Hiermee beklemtoonden we de vraag om in Parijs tot een ambitieus wereldwijd klimaatakkoord te komen en ondertekenden we de belofte om ons als bedrijf te houden aan de bewuste 2°C opwarmingslimiet, 100% elektriciteit van hernieuwbare bronnen te gebruiken en transparant te rapporteren over onze klimaatprestaties.

www.wemeanbusinesscoalition.org

Proximus werd ook opgenomen in de FTSE4Good Index Series

"FTSE Russell (de handelsnaam van FTSEInternational Limited en Frank Russell Company) bevestigt dat Proximus onafhankelijk werd beoordeeld volgens de FTSE4Good criteria, en voldoet aan de eisen om opgenomen te worden in de FTSE4Good Index Series. FTSE4Good werd gecreëerd door de index provider FTSE Russell en is een equity index die ontworpen werd om investeringen mogelijk te maken in bedrijven die

wereldwijd erkende standaarden respecteren op vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bedrijven in de FTSE4Good Index voldoen aan strenge milieu-, sociale en governancecriteria, en bevinden zich in de goede positie om voort te bouwen op de voordelen van verantwoord ondernemen."

www.ftse.com

CO₂-prestaties van de Groep

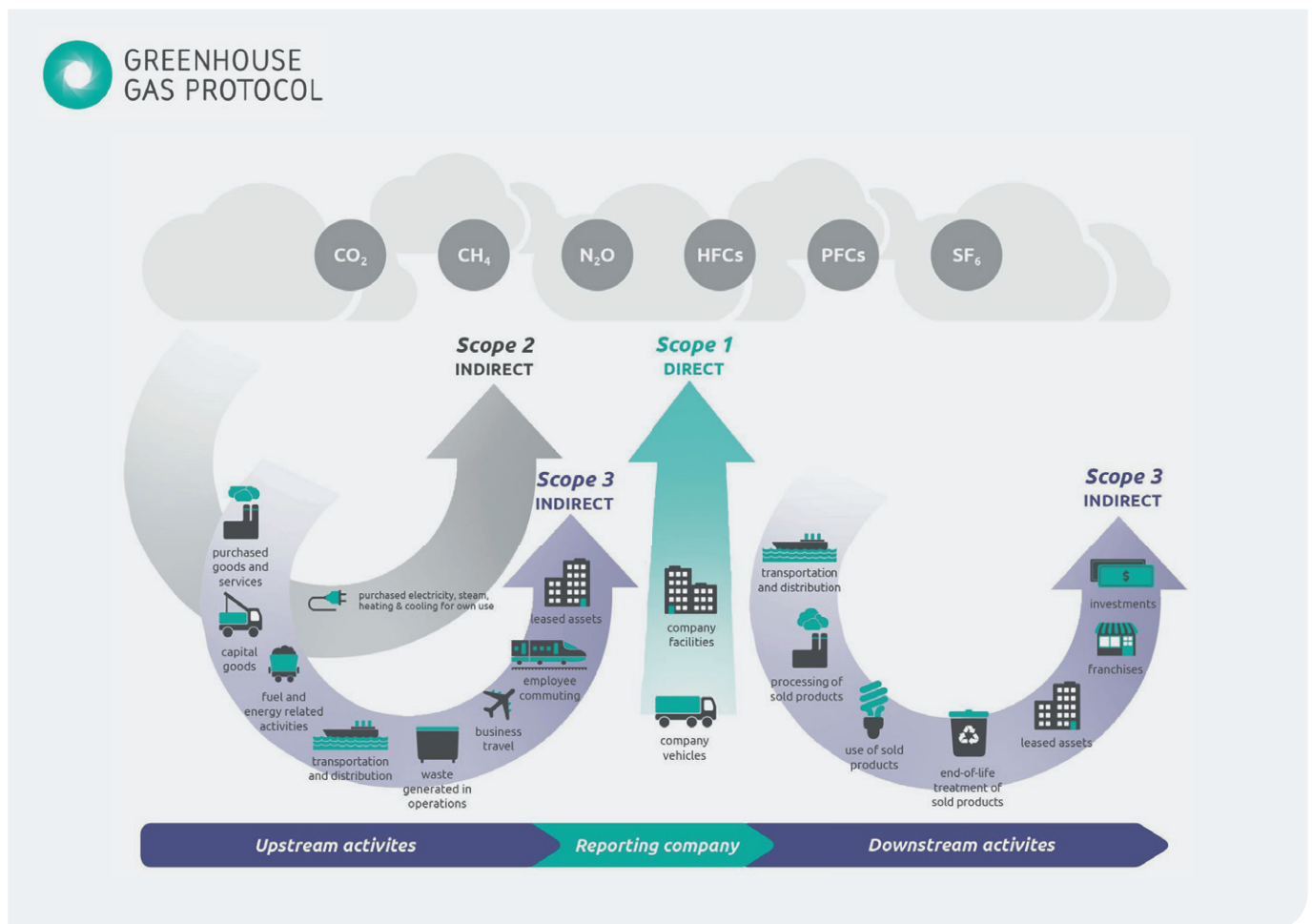
De meting van de CO₂-uitstoot van de Groep gebeurt volgens de richtlijnen van het GHG-protocol, een partnerschap tussen het World Resources Institute en de World Business Council for Sustainable Development, een vooraanstaande

organisatie die internationale maatstaven uittekent voor de berekening van emissies.

We meten niet alleen onze uitstoot in België, maar sinds 2010 ook de CO₂-uitstoot van de filialen van de

Proximus Groep in het buitenland. Hun verbruik bedraagt 5% van het totale energieverbruik van de Groep. Onze internationale filialen zijn BICS (wereldwijd), Telindus Luxemburg, Telindus-ISIT Nederland en Tango (Luxemburg).

Overzicht van de scopes en emissies doorheen de waardeketen volgens het GHG protocol (bron: www.ghgprotocol.org)

Emissiegegevens worden verzameld volgens drie verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas:

Scope 01

Directe emissies die het gevolg zijn van eigen activiteiten van een bedrijf zoals de uitstoot van het wagenpark en de verwarming van de gebouwen.

Scope 02

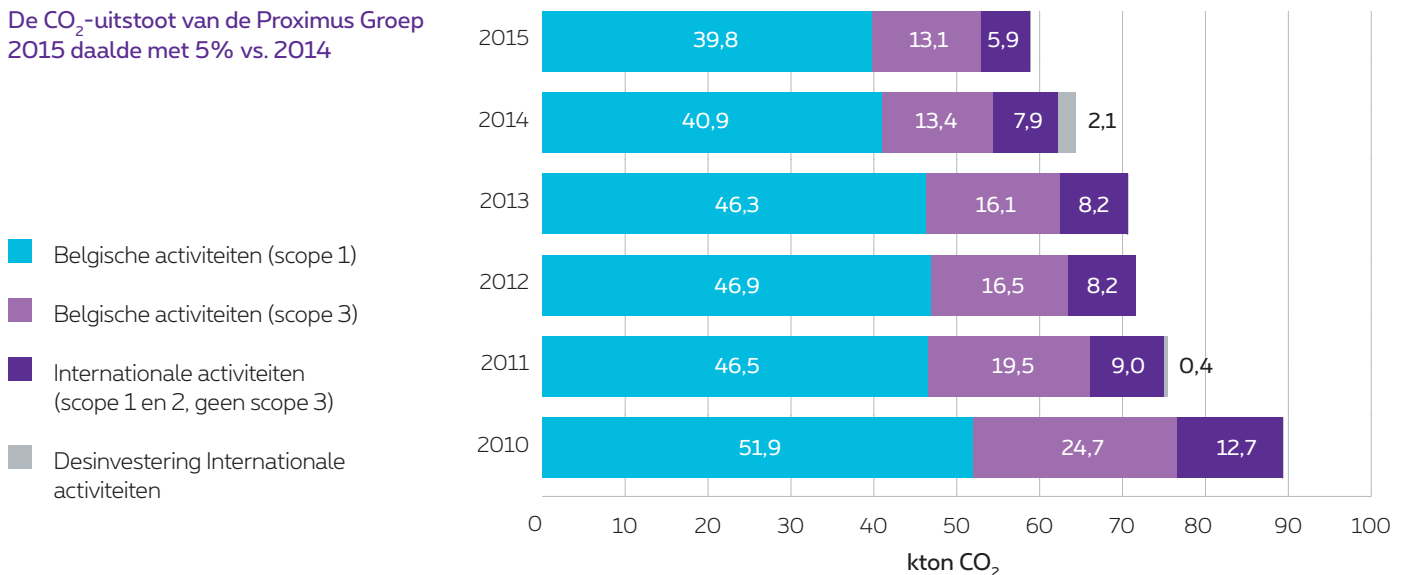
Emissies die vrijkomen bij het opwekken van de elektriciteit die door het bedrijf wordt aangekocht. Deze emissies komen in de energieketen vrij tijdens de omzetting van fossiele brandstoffen in elektriciteit en worden daarom beschouwd als indirecte emissies.

Scope 03

Alle overige indirecte emissies als gevolg van de activiteiten van het bedrijf, zoals het woonwerkverkeer van het personeel, zakenreizen en het verkeer van onderaannemers (netwerkactiviteiten van Proximus).

Vorig jaar slaagde de Proximus Groep erin haar uitstoot met 5% te verminderen ten opzichte van 2014. In scope 1 en 2 daalde de uitstoot van de internationale activiteiten met 25%. Deze daling is te danken aan het gebruik van elektriciteit afkomstig van hernieuwbare energiebronnen in acht landen waar het filiaal BICS actief is en bij Telindus-ISIT Nederland en aan een update van de emissiefactoren in elk land.

De CO₂-uitstoot van de Proximus Groep 2015 daalde met 5% vs. 2014

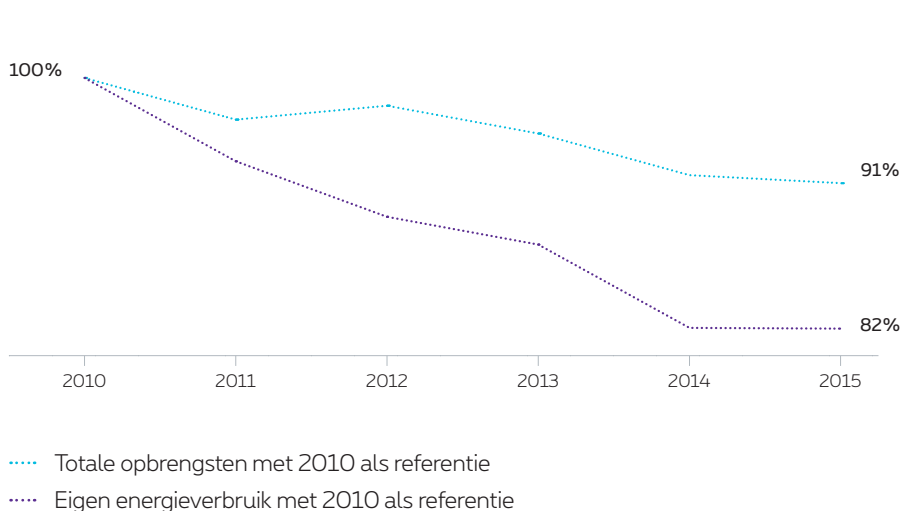

Telindus-ISIT Nederland schakelde in 2015 over op hernieuwbare energie, afkomstig van Nederlandse windmolenparken, met het label 'Milieukeur van SMK'.

De kloof tussen energieverbruik en totale opbrengsten blijft even groot

Als we 2010 als referentie nemen, zien we dat de kloof tussen ons energieverbruik en onze opbrengsten groot blijft, wat een positieve prestatiegraad aangeeft inzake de energie-efficiëntiemaatregelen. Waren er geen maatregelen genomen, dan zou het energieverbruik in theorie dezelfde trend hebben gevolgd als de opbrengsten. Deze kloof tussen opbrengsten en verbruik stemt overeen met een jaarlijkse energiebesparing van 8 miljoen EUR.

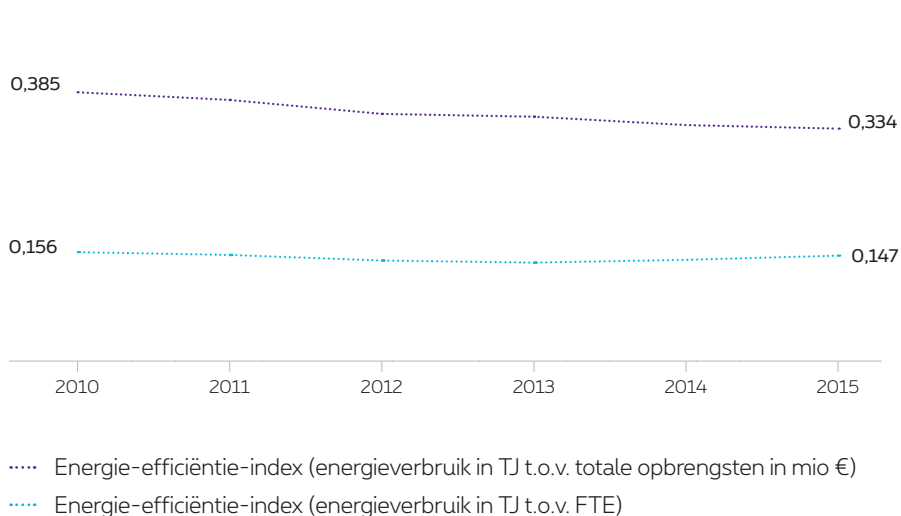
Positieve evolutie energieverbruik vs. totale opbrengsten

Energie-efficiëntie-index (vs. FTE en vs. totale opbrengsten)

De afgelopen 5 jaar verbeterde de energie-efficiëntie-index vs. FTE en vs. totale opbrengst met respectievelijk 6% en 11%.

Energie-efficiëntie-index (vs. FTE en vs. totale opbrengsten)

Nieuwe doelstelling: Klimaatneutraal vanaf 2016

Aangezien we de ambitieuze doelstelling om de CO₂-uitstoot van de activiteiten in België met 70% te reduceren al in 2015 hebben behaald, starten we met een nieuwe nulmeting in 2015 en stellen we onszelf de ambitie om van de volledige

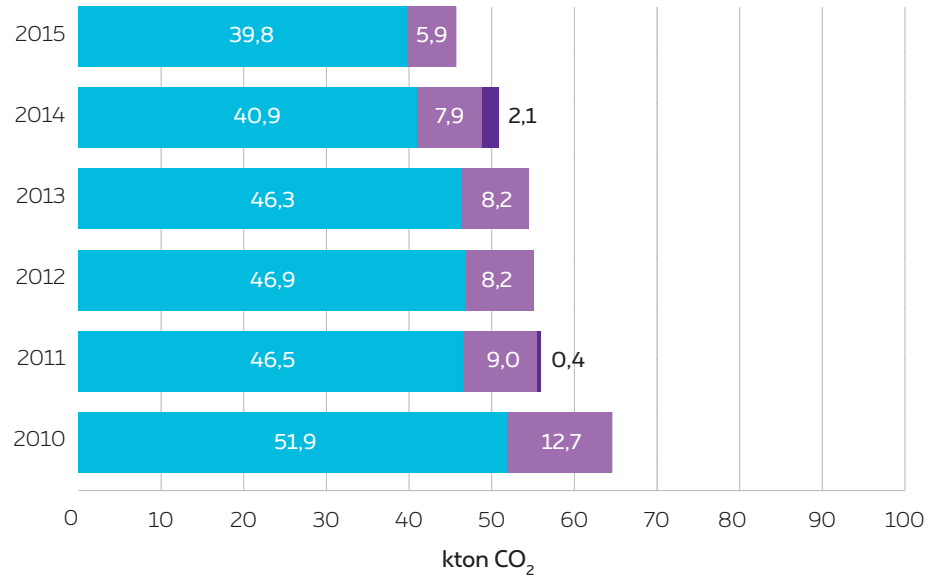
Proximus Groep een klimaatneutraal bedrijf te maken in 2016.

Dit betekent dat we bovenal blijven ijveren voor meer energieefficiëntie en een daling van onze emissies met

als doelstelling 30% in de periode 2015-2025 voor scope 1 en 2 op groepsniveau. Wat we niet kunnen reduceren zullen we compenseren, inclusief de uitstoot veroorzaakt door koelstoffen.

De Proximus Groep CO₂-uitstoot (scope 1 en 2)

- Belgische activiteiten
- Internationale activiteiten
- Desinvestering Internationale activiteiten

Doelstelling in België van 70% vermindering van de koolstofuitstoot behaald 5 jaar eerder dan gepland

De opwarming van onze aarde is een van de grootste problemen waarmee we wereldwijd kampen. Proximus wil zijn verantwoordelijkheid opnemen en zijn impact op de klimaatverandering wegnemen om een duurzame toekomst te verzekeren voor de volgende generaties. Ik ben heel begaan met dit thema en zie het als onze maatschappelijke plicht om initiatieven te nemen om van Proximus een groen bedrijf te maken dat duurzaam onderneemt.

Dominique Leroy

Voor de activiteiten in België is de CO₂-uitstoot sinds 2008 gestaag blijven dalen, zodat we reeds in 2015 ons doel van 70% vermindering hebben behaald, 5 jaar vroeger dan gepland.

Hier volgt een overzicht van onze belangrijkste doelstellingen om ons energieverbruik en onze CO₂-uitstoot te verminderen.

	Doelstelling	Streefdatum	Status
Vermindering van onze CO ₂ -uitstoot (vs. 2007) in België	70%	2020	Bereikt in 2015 (70%)
Vermindering van onze CO ₂ -uitstoot (vs. 2015) + compensatie resterende CO ₂ (klimaatneutraal) voor Groep	30% 100%	2025 2016	Nieuwe doelstelling
Gecertificeerde elektriciteit van hernieuwbare energiebronnen Groep	100%	Jaarlijks vernieuwd	98% 100% voor filialen in België, Nederland en Luxemburg en in 8 landen waar BICS actief is
Vast en mobiel netwerk België	Energie-efficiëntie verhogen met 25%	2020	Op schema Bereikt (mobiel netwerk)
Datacenters België	Gemiddelde PUE* van 1,75	2012	Bereikt: 1,68
	Energie-efficiëntie verhogen met 25%	2020	Bereikt
Transport België	Voor nieuwe bedrijfsvoertuigen in België een gemiddelde CO ₂ -uitstoot van 120 g/km bereiken	2012	Bereikt: 108 g CO ₂ /km
	Gebruik van koolstofarm transport aanmoedigen	2020	Op schema
Kantoren België	Energie-efficiëntie van onze gebouwen monitoren en verbeteren	2020	Op schema

* PUE (Power Usage Effectiveness) is een meeteenheid die wordt gebruikt om de energie-efficiëntie van datacenters weer te geven. Hoe lager de PUE, des te beter de energie-efficiëntie van het datacenter.

Energieverbruik voor het zevende jaar op rij gedaald

Energie-efficiëntie is een belangrijk onderdeel van onze milieupolicy's en -beheersystemen. Voor het zevende jaar

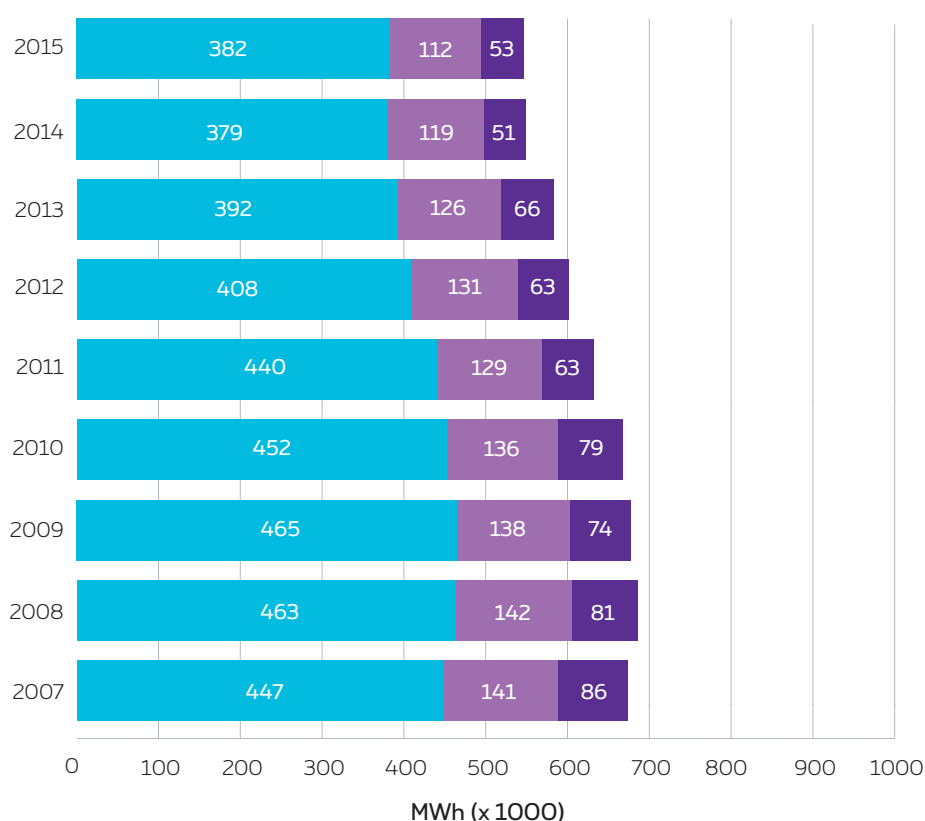
op rij vertoont ons energieverbruik een positieve trend. Dankzij de inspanningen van onze teams op alle niveaus van de

onderneming is het interne energieverbruik van de activiteiten in België met 19% gedaald ten opzichte van 2007.

Eigen energieverbruik daalde voor het zevende jaar op rij*

- Elektriciteit
- Brandstof wagenpark
- Verwarming

* Belgische activiteiten

Onze divisie heeft de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de 70% CO₂-vermindering. Dit bereikten we door energie-efficiëntie als een van onze prioriteiten te stellen en continu de technologische vernieuwingen op de markt toe te passen. We voerden energiebesparingsprojecten uit in onder meer de kantoorgebouwen, de elektrische voeding van onze netwerken: gelijkrichters en koelsystemen en ons voertuigenpark.

Jan Joos, Director Group Internal Services Proximus

CO₂ uitstoot daalt voor het achtste jaar op rij

Voor de meting van de koolstofuitstoot door elektriciteitsverbruik vereist de nieuwe 'GHG scope 2' norm nu een dubbele rapportering, waarbij de CO₂-berekening gebaseerd is op zowel een marktgebaseerde als op een locatiegebaseerde methode.

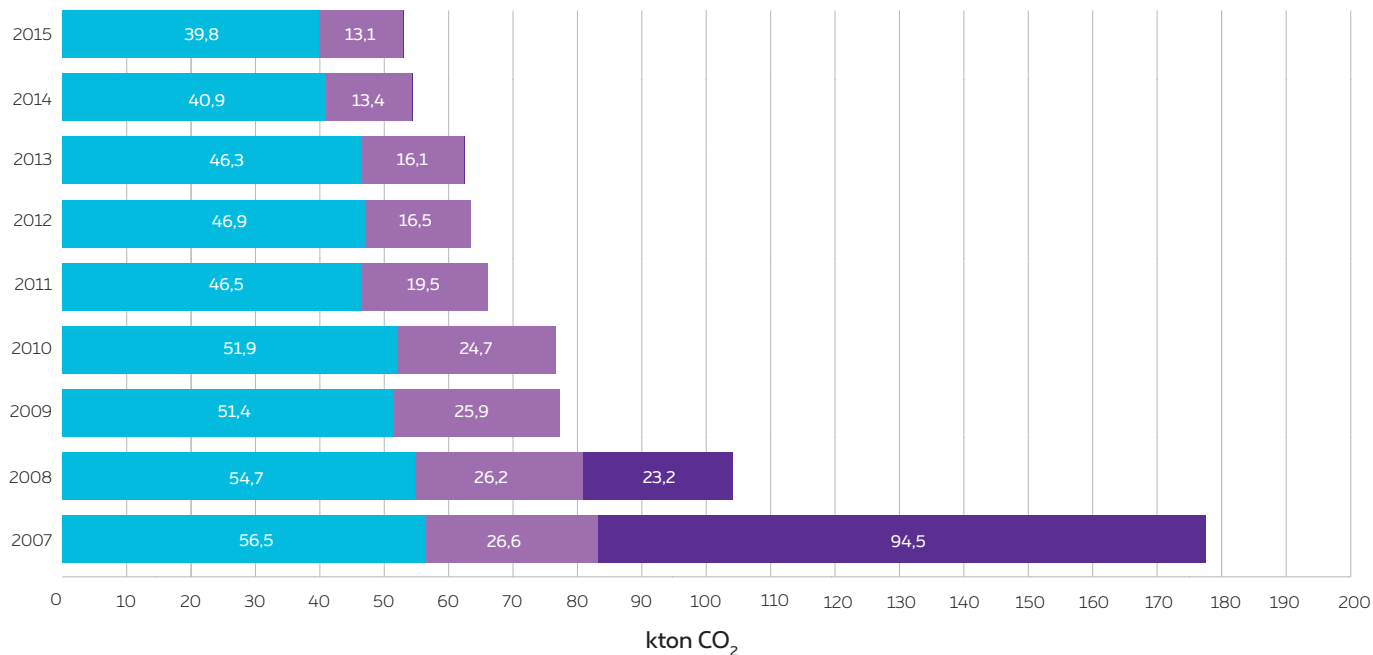
Uitstoot volgens de marktgebaseerde methode

De marktgebaseerde methode weerspiegelt de keuzes die het bedrijf maakt inzake elektriciteitsvoorziening, zoals de aankoop van elektriciteit afkomstig van

hernieuwbare energiebronnen. Dit wordt in detail uiteengezet in contracten tussen het bedrijf en zijn energieleveranciers. De doelstelling om de CO₂-uitstoot voor

de Belgische activiteiten in de periode 2007-2020 met 70% te verminderen werd gebaseerd op de marktgebaseerde methode.

De CO₂-uitstoot daalde met 3% vs. 2014 en met 70% vs. 2007

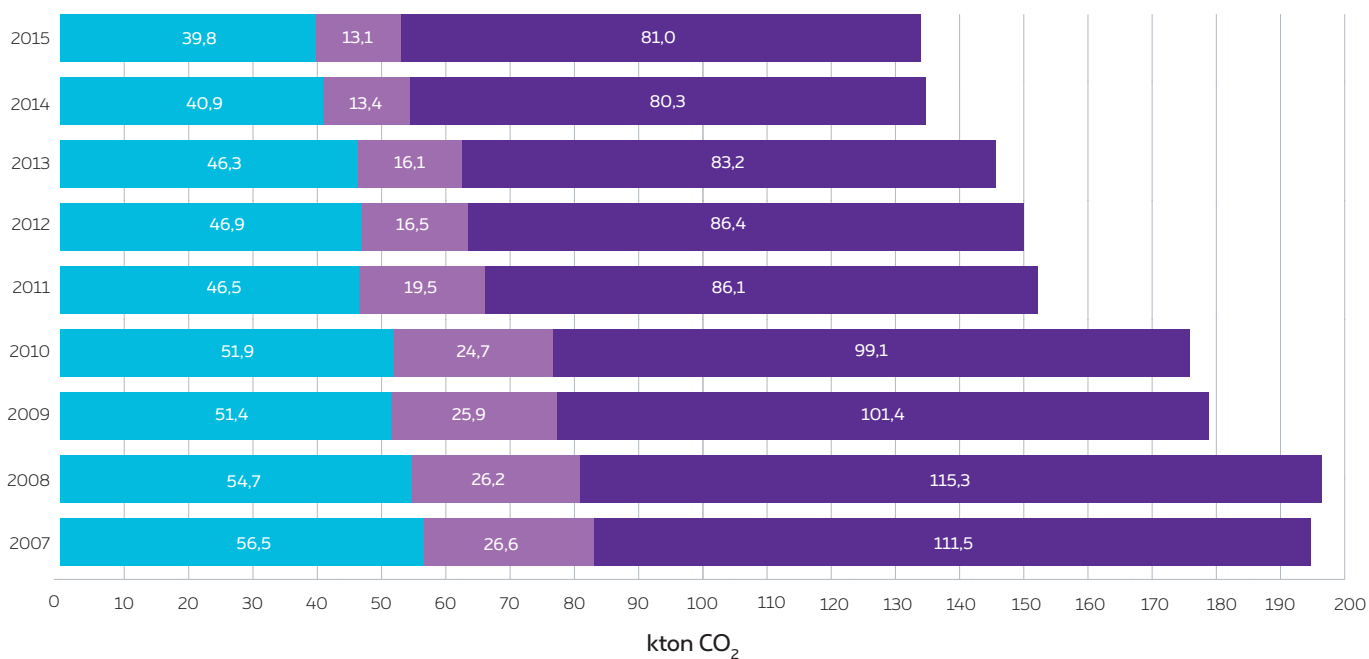

- Belgische activiteiten (scope 1)
- Belgische activiteiten (scope 3)
- Belgische activiteiten (scope 2 - marktgebaseerde methode)

Uitstoot volgens de locatiegebaseerde methode

De locatiegebaseerde methode weerspiegelt de energiemix die beschikbaar is op de locatie waar het verbruik plaatsvindt. In dit geval heeft het aangekochte type elektriciteit geen invloed.

De CO₂-uitstoot (excl. GvO*) daalde licht vs. 2014

- Belgische activiteiten (scope 1)
- Belgische activiteiten (scope 3)
- Belgische activiteiten (scope 2 - locatiegebaseerde methode)

*Aankoop hernieuwbare energie met Garanties van Oorsprong

Stijging van het elektriciteitsverbruik met 1%

De elektriciteit die Proximus in België gebruikt, is afkomstig van gecertificeerde hernieuwbare bronnen met garanties van oorsprong en in beperkte mate van eigen opgewekte zonne-energie. De jaarlijkse hoeveelheid groene energie die we aankopen stemt overeen met het jaarlijkse verbruik van 109.000 gezinnen. Hoewel het gebruik van hernieuwbare energie met garanties van oorsprong belangrijk is, blijft

onze grootste prioriteit de investering in energie-efficiëntieprojecten.

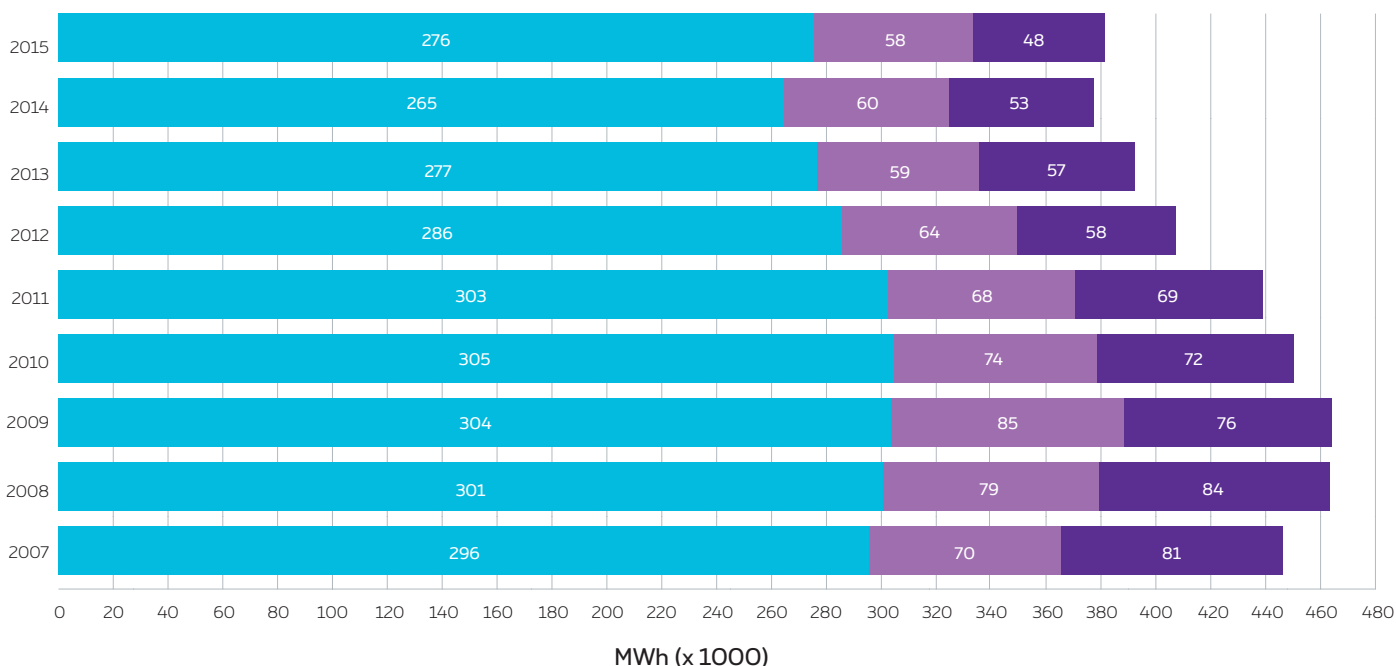
In 2015 steeg het elektriciteitsverbruik licht met 1% in vergelijking met 2014.

In de afgelopen 6 jaar zien we een daling van 18%, wat overeenkomt met het jaarlijkse verbruik van 24.000 gezinnen. De bijkomende energie-efficiëntieprojecten

die in 2015 werden uitgevoerd, zorgden voor een extra elektriciteitsbesparing van meer dan 11 GWh per jaar.

Bovendien blijven we 100% gecertificeerde hernieuwbare energie aankopen, bijvoorbeeld met een nieuw contract voor de aankoop van lokaal opgewekte hernieuwbare energie voor ons hoofdkantoor, een datacenter en de Proximus Centers.

Het eigen elektriciteitsverbruik steeg met 1% vs. 2014

■ Vast en mobiel netwerk

■ Datacenters*

■ Kantoorgebouwen

* Het elektriciteitsverbruik van apparatuur van klanten in onze housing dienst is niet inbegrepen

DATACENTERS

Het eigen elektriciteitsverbruik van de datacenters is met 4% gedaald.

De PUE is verbeterd van 1,71 vorig jaar naar 1,68 in 2015.

Investerings in 2015, die hun vruchten deels in de loop van 2015, maar zeker in 2016 zullen afleveren:

- › Extra drycoolers waardoor er bij buitentemperaturen lager dan 9°C aan free chilling kan worden gedaan in plaats van compressiechilling, wat veel energievriendelijker is.
- › Een warmtepomp werd bijgeplaatst in het datacenter van Mechelen, waardoor we de rest van het gebouw kunnen verwarmen met restwarmte van het datacenter.
- › Air Handling Units werden vervangen in een aantal zalen te Evere en Mechelen, met optimalere instelling en regeling.
- › Regeltechnische optimalisatie van de koelinstallaties om zo energievriendelijk mogelijk te kunnen koelen.
- › De geleidelijke invoering van IT hardware van de laatste generatie, die energie-efficiënter met stroomverbruik omgaat en het totaal IT verbruik dus doet zakken (zowel intern als bij onze externe klanten).

NETWERK

Het verbruik van het mobiel en vast netwerk steeg samen met 4%

VAST NETWERK

Het verbruik van ons vast netwerk is gestegen door de geleidelijke migratie van de klassieke technologie naar nieuwe, hoogperformante technologieën waarbij deze enkele jaren parallel zullen blijven bestaan. Er werd ook geïnvesteerd in de verdere ontmanteling van oude netwerkkaarten.

Voor alle nieuwe installaties wordt de voetafdruk zo laag mogelijk gehouden door de toepassing van vrijeluchtcooling

en het bannen van HFK's (gefluoreerde koolwaterstoffen) als koelmiddel.

MANTRA-PROJECT – PROXIMUS MIGREERT NAAR HET NETWERK VAN DE TOEKOMST

De uitfasering van verouderde technologie is een van de grootste uitdagingen waarmee netwerkkoperatoren in de toekomst zullen worden geconfronteerd, gelet op de expansie van nieuwe technologieën en de nieuwe netwerklagen die de jongste twee decennia aan de bestaande netwerken werden toegevoegd. Proximus heeft gekozen voor een pioniersrol door te migreren naar een hoogtechnologisch breedbandnetwerk dat de behoeften van onze klanten beter en sneller zal invullen. De nieuwe technologieën die daarbij worden gebruikt, zijn niet enkel compacter en goedkoper, maar verbruiken ook veel minder energie. Dit migratieproject wordt uitgevoerd in twee fasen:

- › In de eerste fase gaat het om de verwijdering of consolidatie van de oudere datanetwerken en de klassieke telefooncentrales.

Daardoor kunnen we 24 grote technische gebouwen sluiten, wat onze totale technische ruimte met 25% verkleint. Deze eerste fase moet afgerond zijn binnen een tijdspanne van acht jaar, waarvan er al drie verstreken zijn.

- › In de tweede fase willen we ons kopernetwerk met 25% inkrimpen aangezien we nog eens een derde van onze technische ruimte, ditmaal in kleinere gebouwen, zullen verkopen. Uiteindelijk zal onze netwerktechnologie voornamelijk geconcentreerd zijn in bestaande straatkasten, weliswaar aangevuld met nieuw ontworpen kleine containers.

Het resultaat zal een op IP gebaseerd modelnetwerk zijn, dat niet langer

honderden gebouwen vergt om het in onder te brengen.

MOBIEL NETWERK

Het verbruik van het mobiel netwerk steeg het afgelopen jaar wegens de sterke stijging van het verkeer op het mobiel netwerk en de verdere uitrol van het 4G netwerk.

Anderzijds werd er verder geïnvesteerd in energieefficiëntie zoals de installatie van vrije luchtcooling, migratie naar efficiëntere gelijkrichters en optimalisatie van het stroomverbruik van de basisstations

KANTOORGEBOUWEN

Het elektriciteitsverbruik van kantoorgebouwen is gedaald met 9%, vooral dankzij de sluiting van een groot gebouw eind 2014 en het TOP project (Total Optimizing Program) dat tot doel heeft permanent sites op te sporen die slecht presteren op vlak van operationele kost.

In 2014 werden uit het patrimonium een honderdtal gebouwen geselecteerd omdat ze een slecht verbruiksprofiel vertoonden (energie en water). 38 middelgrote gebouwen werden bezocht door een uitgebreid team van diverse specialisten, waarbij in totaal 345 actiepunten werden opgenomen in de werkplanning.

Deze actiepunten genereren momenteel een potentiële besparing van 570.000 euro op jaarbasis, waarvan de helft verbruikskosten (38 sites) betreft en de andere helft gebouwgebonden kosten (6 sites).

Energieverbruik en snelheid van reactie op verspilling is een belangrijk aandachtspunt van de teams. Naar de toekomst is een permanente screening van de sites voorzien met steeds strengere selectiecriteria. Voor 2016 betreft het een twintigtal te bezoeken gebouwen.

Verwarming

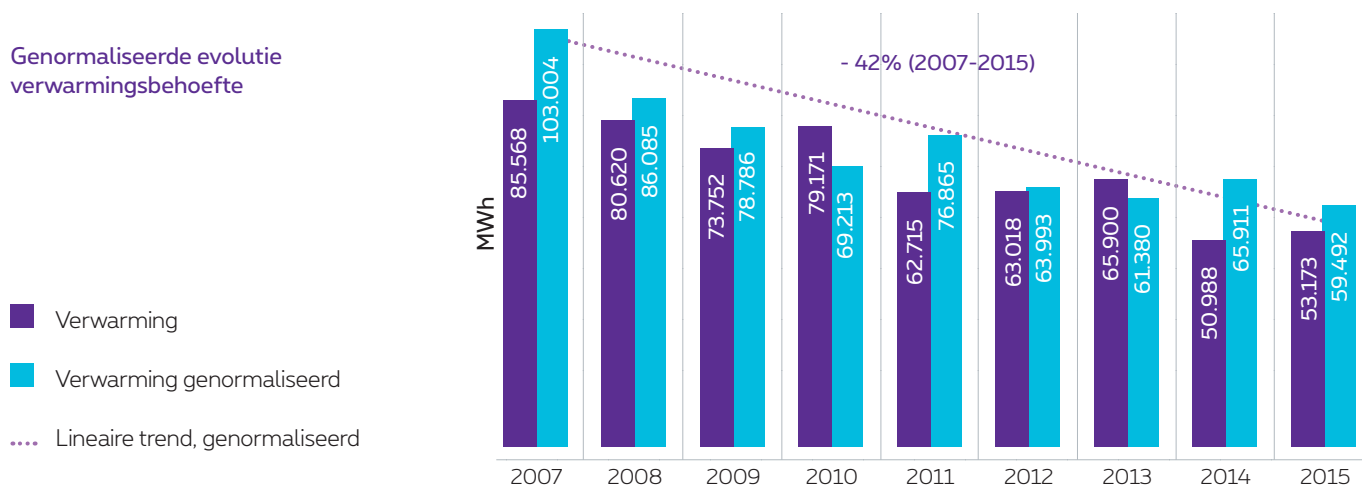
2015 werd opgetekend als een van de vijf warmste jaren sinds het begin van de KMI-metingen in België. De graaddagen, een maatstaf voor de temperatuur over een bepaalde periode die wordt gebruikt om te berekenen hoeveel er energie nodig is om

een gebouw te verwarmen, toonden aan dat 2015 toch nog 16% kouder was dan het recordjaar 2014. Het energieverbruik in onze technische gebouwen en kantoren lag in vergelijking met dit cijfer echter maar 4% hoger wat duidelijk aantoont

dat de energiebesparingsmaatregelen hun effect hebben. De genormaliseerde verwarmingsbehoefte, waarbij we rekening houden met deze graaddagen, lag 10% lager dan vorig jaar.

De trend over acht jaar toont een daling van de verwarmingsbehoefte met 42%

Genormaliseerde evolutie verwarmingsbehoefte

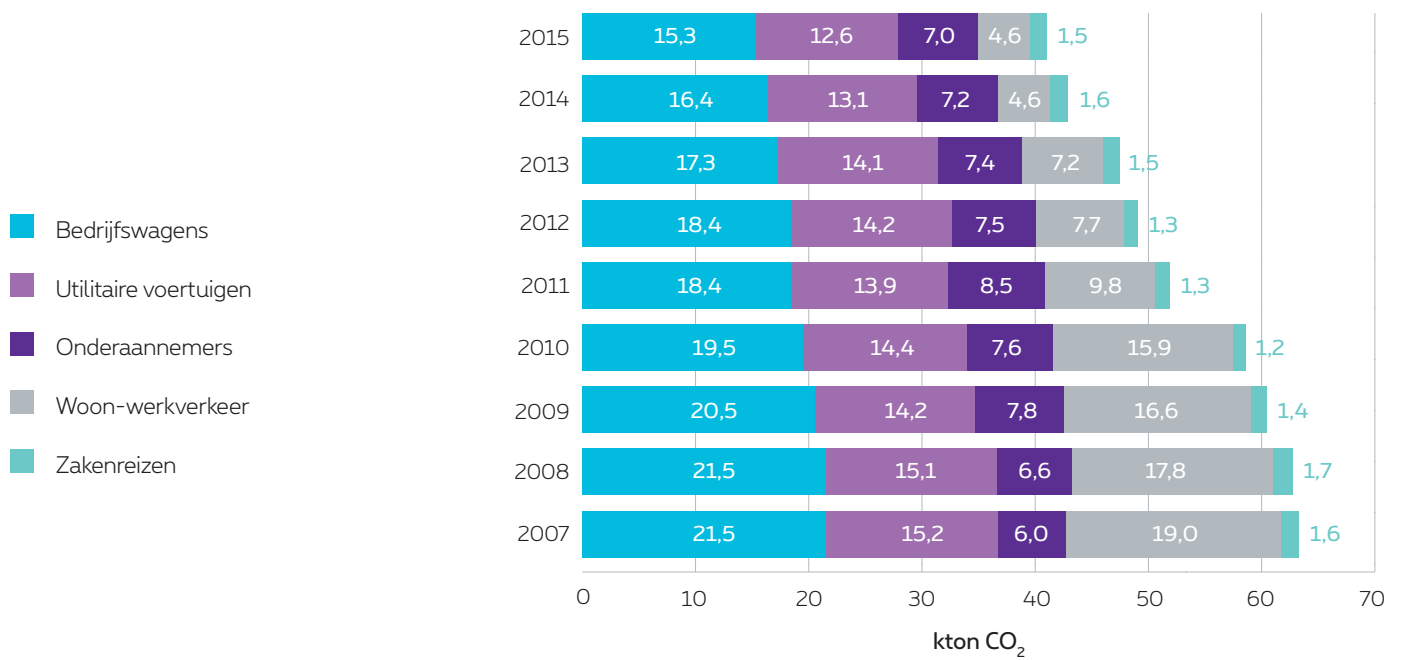

Normalisatie op basis van de graaddagen met als referentie het gemiddelde van de jongste 30 jaar voor de periode 1981-2010.

Bron graaddagen: www.aardgas.be

Transport

CO₂-uitstoot van transport daalde met 4% vs. 2014

Sinds 2007 verminderde de transportgerelateerde koolstofuitstoot met 35%. In 2015 daalde de CO₂-uitstoot van transport met 4% vs. 2014, dankzij onderstaande acties:

Sector	GHG protocol	Verandering t.o.v. 2014 in % in kton CO ₂	Belangrijkste drivers voor verandering
Nutsvoertuigen	Scope 1	-4% / -0,5	<p>Vervangingen in het wagenpark:</p> <ul style="list-style-type: none"> › 295 'Small Van' bestelwagens van EUR IV naar EUR V › 25 'Small Van' personenwagens van EUR IV naar EUR VI › 68 'Medium Van' bestelwagens van EUR 4 naar EUR 5b › 6 'Large Van' bestelwagen naar EUR 5b <p>448 technici halen benodigdheden op in lokale Kialapunten en 91 technici worden 's nachts bevoorrad in hun voertuig, wat zorgt voor een besparing qua kilometers en tijd.</p> <p>8 hybride of elektrische wagens in dienst</p> <p>Optimalisatie interventies</p>
Bedrijfswagens	Scope 1	-7% / -1,1	<p>Gemiddelde CO₂-uitstoot van nieuwe auto's: 111 -> 108 g CO₂/km Gemiddelde CO₂-uitstoot van het volledige voertuigenpark: 113 -> 110 g CO₂/km</p> <p>Van de werknemers met een niet-reizend profiel kozen 62% (56% vorig jaar) voor het groene mobiliteitsplan en gebruikten zo het openbaar vervoer i.p.v. hun wagen voor hun woonwerkverkeer. Voor 2016 wordt dit 65%.</p> <p>Van de werknemers met een reizend profiel kozen 35% (16% vorig jaar) voor het blauwe mobiliteitsplan met gelimiteerde brandstofkaarten en Railease-treintickets. Voor 2016 wordt dit 45%.</p> <p>In totaal verkozen meer dan 1600 werknemers om de parkingplaats voor hun bedrijfswagen in te ruilen voor alternatief vervoer</p> <p>Stijging van het aantal thuiswerkdagen met 39%</p> <p>35 hybride of elektrische wagens</p>
Zakenreizen	Scope 3	-3% / -0,1	Daling van 3% van de CO ₂ -uitstoot is te wijten aan minder langeafstandsvluchten.
Woonwerkverkeer (excl. bedrijfswagens)	Scope 3	0% / 0	Stijging van het aantal thuiswerkdagen met 29% Personeelsinkrimingen Optimalisatie berekeningsmethode
Onderaannemers (netwerk)	Scope 3	-3% / -0,2	<p>Daling aantal orders</p> <p>62% van de externe technici haalt benodigdheden op in lokale Kialapunten en 11% wordt 's nachts bevoorrad in hun voertuig, wat zorgt voor een besparing qua kilometers en tijd.</p>

Daling van het brandstofverbruik per voertuig

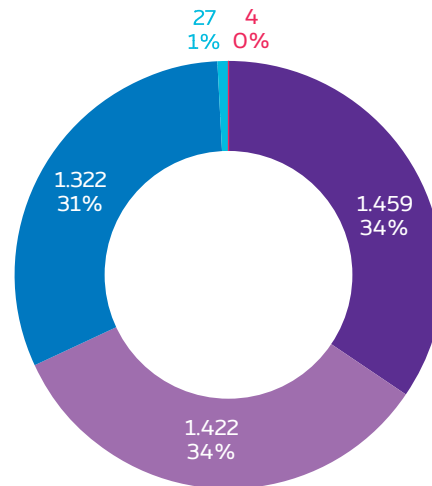
Dankzij ons beleid om ons voertuigenpark ecologischer te maken en andere initiatieven om het aantal kilometers terug te dringen, zoals het mobiliteitsbudget voor pendelaars, thuiswerken en de optimalisatie van de routes voor de technici, werd de duidelijke neerwaartse CO₂-trend voortgezet. Daarnaast

werd vorig jaar voor meer dan 1.600 dienstverplaatsingen in Brussel gebruik gemaakt van fietsen van Villo!. Door de inspanningen die we de jongste vier jaar hebben geleverd, heeft 99% van onze bedrijfswagens nu een CO₂-uitstoot van minder dan 145 g CO₂/km, ten opzichte van 56% in 2010. De overige

1% bestaat uit auto's die worden gebruikt door grote gezinnen, werknemers met een lichamelijke beperking en bepaalde managementfuncties. 68% van onze bedrijfswagens stoot nu minder dan 116 g CO₂/km uit, terwijl de gemiddelde uitstoot van het hele bedrijfswagenpark 110 g CO₂/km bedraagt.

Aantal bedrijfswagens per CO₂-uitstoot categorie

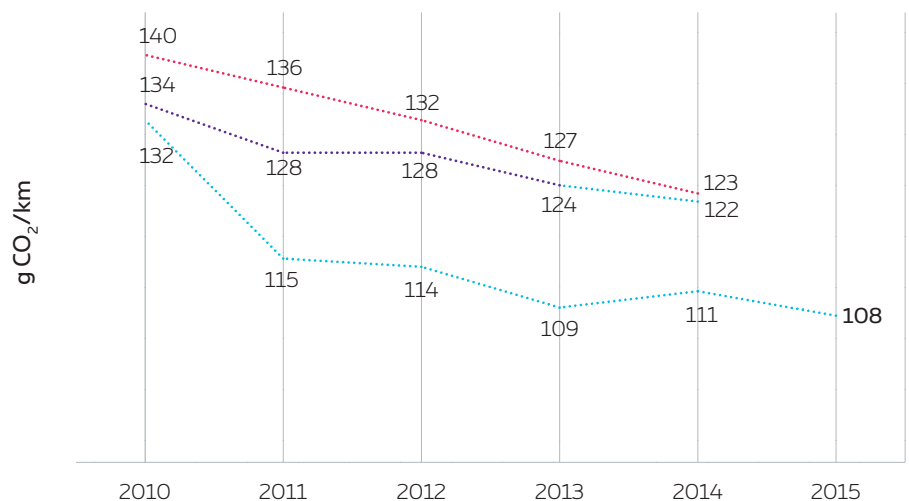
- Heel zuinig: ≤105 g CO₂/km
- Zuinig: 105-115 g CO₂/km
- Min of meer aanvaardbaar: 116-145 g CO₂/km
- Vervuילend: 146-170 g CO₂/km
- Sterk vervuילend: >170 g CO₂/km

Ons wagenpark: groener dan het Europese gemiddelde

Onze nieuwe bedrijfswagens zijn beduidend groener dan nieuwe wagens in BE en de EU

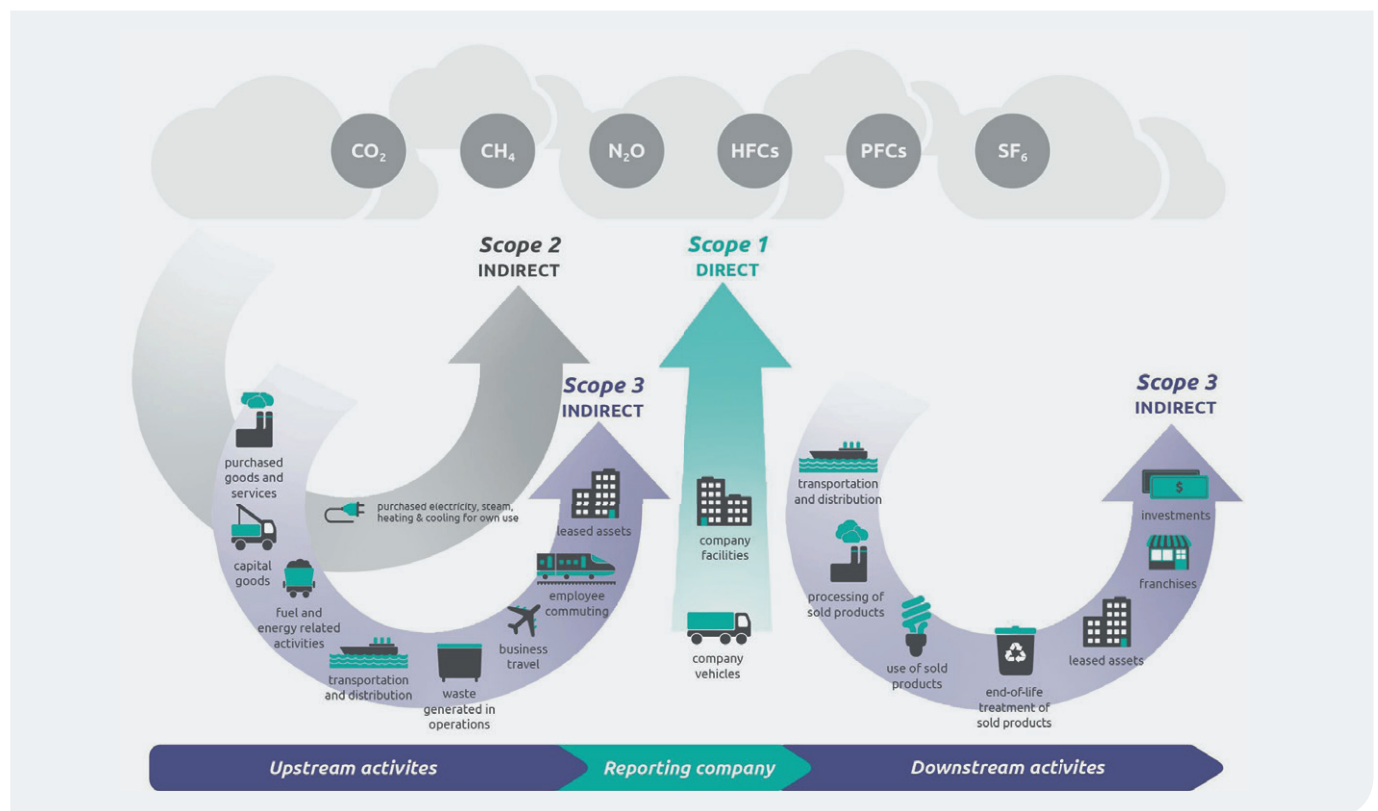
- Nieuwe personenwagens in Europa (bron: Febiac)
- Nieuwe personenwagens in België EU27 (bron: Febiac)
- Nieuwe Proximus bedrijfswagens voor Belgische activiteiten

Scope 3

Naast de scope 1 en 2 rapportering en de gedeeltelijke rapportering van 3 'scope 3' categorieën in de vorige MVO-rapporten van 2007 tot 2014, heeft Proximus de scope van de GHG rapportering uitgebreid tot alle relevante categorieën van de GHG scope 3 corporate value chain standaard volgens het GHG protocol en Bilan Carbone.

Overzicht van de scopes en emissies doorheen de waardeketen volgens het GHG protocol (bron:www.ghgprotocol.org)

In scope 3 spreekt men over de upstream & downstream GHG emissies die indirect door Proximus worden gegenereerd. Upstreamemissies zijn bv. emissies die vrijkomen bij de productie van goederen die worden aangekocht, inclusief emissies die vrijkomen bij het transport naar Proximus.

Downstreamemissies zijn bv. de uitstoot gelinkt aan het gebruik van de Proximus toestellen (modems, decoders) bij de klant.

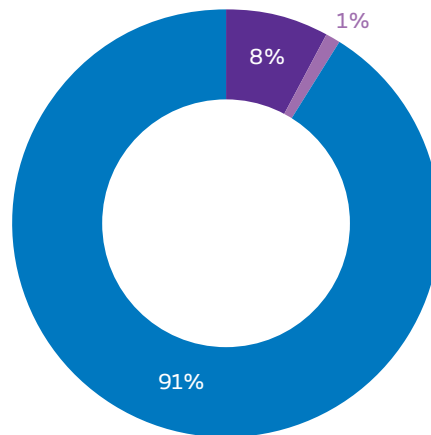
De berekening en rapportering van de volledige scope 3 emissies geeft een beeld van de indirecte impact van de

waardeketen en geleverde producten en diensten. Scope 3 berekening is belangrijk omdat indirecte emissies een groot aandeel kunnen hebben in de totale voetafdruk van een bedrijf.

¹ Green house gases

Koolstofvoetafdruk en aandeel per scope

- Scope 1
- Scope 2
- Scope 3

Over welke scope 3 emissies spreken we?

Elk van de 15 categorieën werd onderzocht en berekend. Sommige zijn niet van toepassing op Proximus

Upstream scope 3 emissies

Scope 3 categorie volgens GHG terminologie	Verklaring	Omvang 2015 (Ton CO ₂ /jaar)
1. Purchased goods and services	Emissies gelinkt aan grondstofwinning, transport en productie van goederen en diensten die worden aangekocht door Proximus	301.023
2. Capital goods	Emissies gelinkt aan verworven investeringen	90.111
3. Fuel- and energy-related activities (not included in scope 1 or scope 2)	Emissies gelinkt aan de extractie, productie en transport van directe brandstoffen en elektriciteit aangekocht door Proximus die in scope 1 en 2 werd gerapporteerd. Onder meer netwerkverliezen worden hier meegerekend.	10.774
4. Upstream transportation and distribution	Transport van onderaannemers voor netwerkactiviteiten	6.976
5. Waste generated in operations	Verwerking van afvalstromen	981
6. Business travel	Emissies van vliegtuigen en treinen bij zakenreizen	1.533
7. Employee commuting	Emissies van het woon-werkverkeer van de werknemers (trein, bus tram, metro, privéwagen). Bedrijfswagens worden meegeteld in scope 1	4.561
8. Upstream leased assets	Niet van toepassing	0

Downstream scope 3 emissies

Scope 3 categorie volgens GHG terminologie	Verklaring	Omvang 2015 (Ton CO ₂ /jaar)
9. Downstream transportation and distribution	Niet van toepassing	0
10. Processing of sold products	Niet van toepassing	0
11. Use of sold products	Energieverbruik van Proximus toestellen bij klanten (modems, decoders en mobiele telefoons)	76.604
12. End-of-life treatment	Niet van toepassing (zie cat. 5)	0
13. Downstream leased assets	Niet van toepassing	0
14. Franchises	Niet van toepassing	0
15. Investments	Niet van toepassing	0

Resultaten Proximus

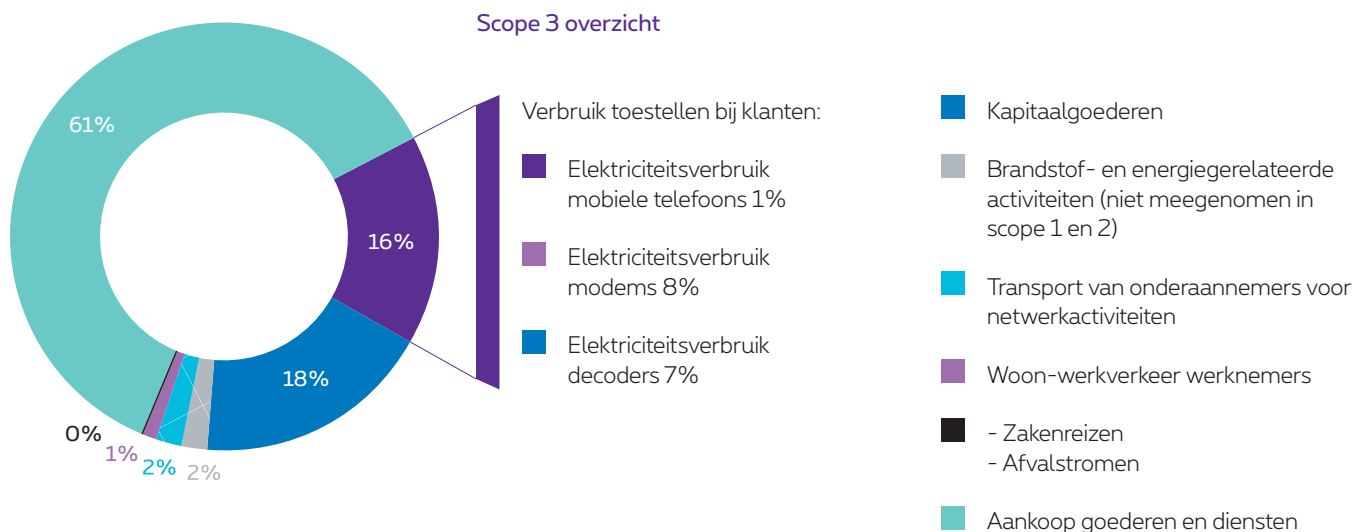
In vergelijking met 2014 daalde de scope 3 emissies met 5%.

Drie categorieën vertegenwoordigen meer dan 90% van de scope 3 voetafdruk:

› Verbruik van Proximus toestellen bij klanten

› Aangekochte goederen en diensten

› Kapitaalgoederen verworven in 2015

Methodologie

Proximus hanteert 3 methodologieën om haar scope 3 emissie te berekenen:

› Bilan Carbone® om de voetafdruk van de leveranciers te berekenen met behulp van specifieke Bilan Carbone® emissie factoren. De Bilan carbone® methodologie werd ontwikkeld door ADEME (Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie) en is een internationaal erkende standaard om CO₂-emissies te berekenen en te rapporteren. Deze methodologie is compatibel met het GHG Protocol.

› Life Cycle Analysis (LCA) voor de voetafdruk van specifieke Proximus producten zoals modems en decoders waarbij een samenwerking met de leveranciers werd opgestart.

› Monetaire methode waarbij gebruik wordt gemaakt van een "environmentally extended economic input-output model" (EEIO), die financiële data neemt en de emissies berekent voor de goederen en diensten waarvoor geen directe data beschikbaar zijn.

Op basis van de LCA benadering kan Proximus bewuste keuzes maken gebaseerd op de milieuperformantie van de producten de onderneming haar klanten aanbiedt. Die geldt vooral voor producten zoals de modems en decoders.

Sagemcom, een van onze modemleveranciers, won in 2015 de 'Proximus supplier sustainability award'.

Milieubeheersysteem

Het milieubeheersysteem van Proximus bestaat uit verschillende componenten. Er zijn verschillende betrokken partijen en het systeem behelst diverse tools en middelen.

Partijen:

- › Het departement Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), met een sterke focus op de milieuproblematiek en CO₂ vermindering
- › Het departement Corporate Prevention & Protection, met inbegrip van het milieudepartement
- › Het departement Interne Audit, dat rapporteert aan de Raad van Bestuur en audits betreffende alle milieuaspecten uitvoert op verzoek van de departementen Milieu en MVO, de Raad van Bestuur of het Executive Committee
- › Door de overheid geaccrediteerde onafhankelijke externe organisaties die ons afvalbeleid en onze afvalprocedures auditen (verpakking, AEEA, batterijen).

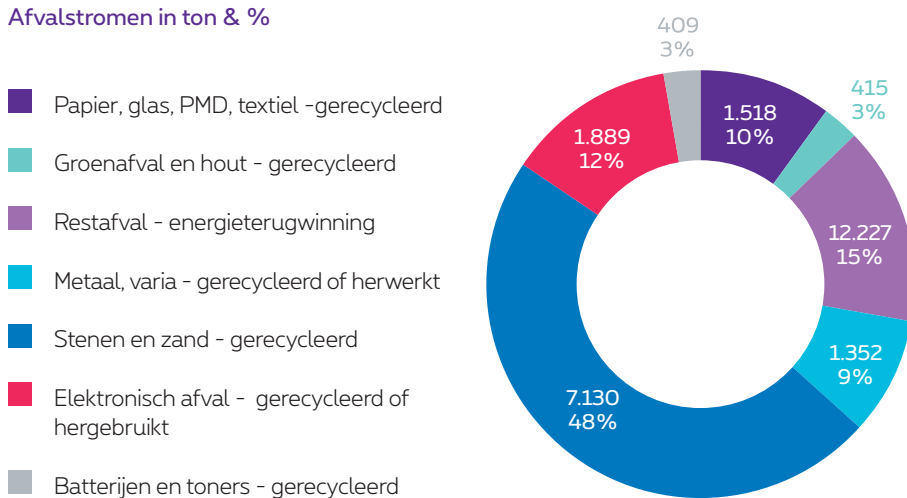
Tools en middelen:

- › Milieubeleid
- › Procedures, richtlijnen en plannen betreffende milieukwesties, zoals mobiliteit, minder verpakkingen, enz.
- › Terreinbezoeken betreffende milieukwesties zoals gevaarlijke producten, afval, controle van vergunningen
- › MVO-jaarverslag
- › Communicatiekanalen: intranetnieuws, toolboxes, interne rapportering aan het Executive Committee
- › Geïntegreerd managementsysteem, ISO9001-certificaat
- › Nieuwe milieuclausules in aankoopprocedures betreffende afvalvermindering zoals recyclage, ecologisch ontwerp en levenscyclus
- › Geluidsstudies en controlemetingen om de strenge geluidsnormen te respecteren en hinder naar burens te beperken
- › Bodemonderzoek bij risico-inrichtingen

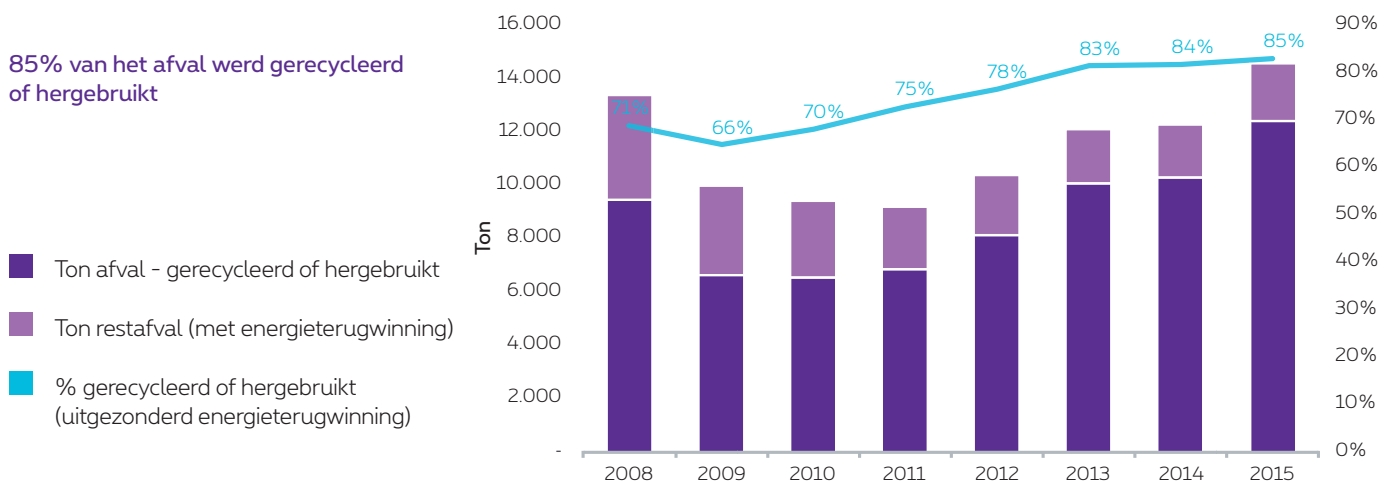
Afval

100% van het Proximus afval is recycleerbaar. 15% daarvan is restafval dat wordt gebruikt voor de terugwinning van energie. Het grootste aandeel van het totaal, 48%, bestaat uit stenen en zand afkomstig van onze netwerkactiviteiten. 25% bestaat uit recycleerbaar materiaal, glas, plastic, papier, hout, batterijen, toners, enz. De overige 12% is elektronisch afval dat wordt hergebruikt of gerecycleerd.

Afvalstromen in ton & %

85% van het afval werd gerecycleerd of hergebruikt

In 2015 werd de 15% restafval die we naar afvalverwerkingsinstallaties stuurden omgezet in 813 MWh elektriciteit en 1,23 TJ warmte-energie. Door afval te sorteren en te scheiden konden we daarnaast de koolstofuitstoot met 2.741 ton verminderen.

ENKELE VERBETERINGEN QUA AFVALBEHEER IN 2015

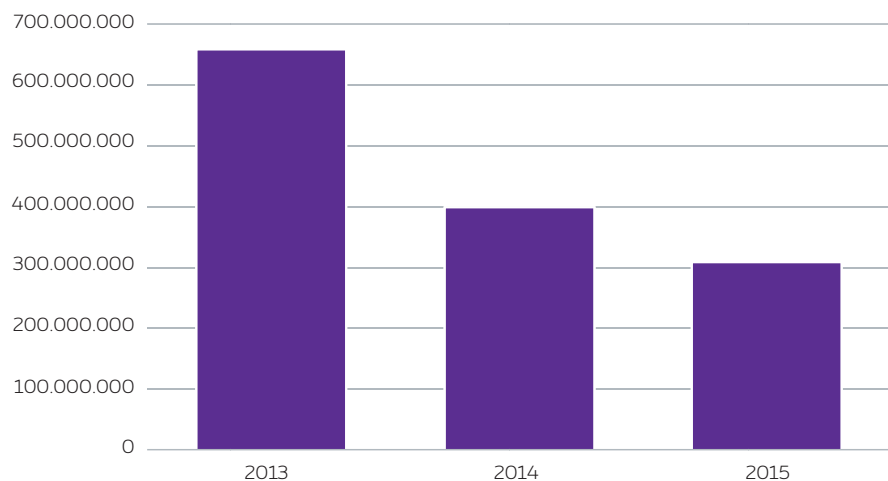
Invoering van meer duurzame bodemsaneringsmethodes i.p.v. afgraven zoals vacuum enhanced recovery

(oppompen vervuiling onder vacuüm), venting (aanzuigen bodemlucht) & sparging (injectie van zuivere zuurstof in bodem) en Electrical Resistance Heating (opwarmen bodem tot vrijgave van de vervuiling).

Papierverbruik

Door een bewuste focus te leggen op alle papierverbruik, zoals voor facturen, reclamefolders, kantoorprints en communicatiebladen, halveerde de afgelopen 2 jaar het verbruikte volume.

Papierverbruik - aantal vellen A4 (FSC of PEFC)

Water

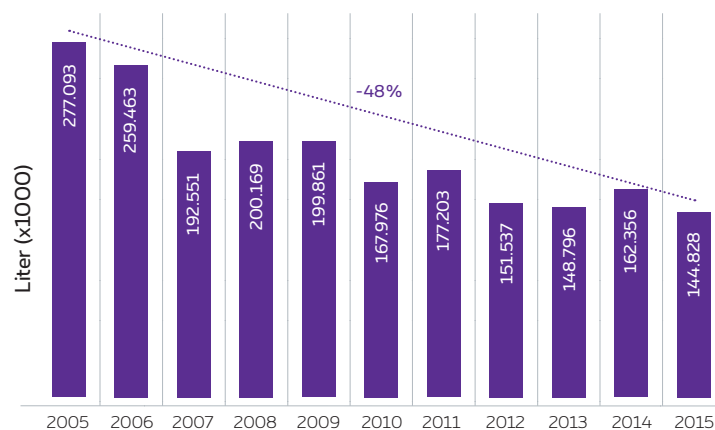
In 2015 verbruikte onze onderneming in België 145 miljoen liter water. Hoewel water lager op onze prioriteitenlijst staat dan de koolstofuitstoot, blijft het een belangrijke duurzaamheidsvector. We hebben ons waterverbruik de voorbije tien jaar met 48% teruggedrongen.

Deze dalende trend is het resultaat van betere monitoring, efficiënter sanitair en een vermindering van het aantal personeelsleden.

Ons nieuwe 'Total Optimizing Program' (TOP) focust op de vermindering van het verbruik van de operationele en onderhoudskosten. In deze context werd

in 2014 en 2015 bijzondere aandacht besteed aan gebouwen met een abnormaal waterverbruik.

Evolutie waterverbruik

Vernieuwende, duurzame producten en diensten voor bedrijven

GeSI SMARTer2030: de rol van ICT voor een duurzame toekomst

Het nieuwe GeSI SMARTer2030 verslag stelt dat het gebruik van ICT-oplossingen zoals videoconferenties, cloud computing en intelligente bouwoplossingen, de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 20% kan terugdringen, waardoor de uitstoot in de wereld vanaf

2015 op dezelfde hoogte kan blijven. Zo kunnen welvaartsgroei en milieu in een betere balans komen.

Tegen 2030 zal ICT voordelen opleveren in de drie duurzaamheidspijlers, gaande van CO₂-vermindering en grondstofgebruik,

naar kostenbesparing en stijgende opbrengsten, tot bredere maatschappelijke voordelen.

Bron: <http://smarter2030.gesi.org/>

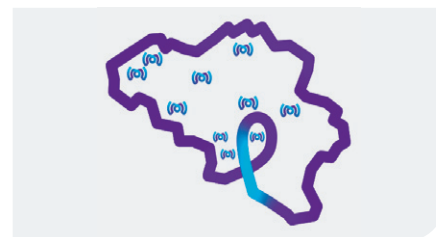
Proximus reikt tientallen oplossingen aan die kunnen bijdragen aan deze missie en aan een duurzame toekomst door de kosten van de klanten te drukken en tegelijk hun voetafdruk voor transport en energie te verkleinen.

Op de Proximus website werd een overzicht toegevoegd i.v.m. hoe deze oplossingen kunnen bijdragen aan een verlaging van de CO₂-voetafdruk van de bedrijven. Categorieën, zoals “verminderd energieverbruik”, “minder transport”, “dematerialisatie” en “ecologische voetafdruk” geven een snel overzicht van welke oplossingen kunnen helpen die doelstellingen te bereiken.

www.proximus.be › Grote bedrijven › Discover › Boost uw business › Trends › Onze groene oplossingen

Cloudoplossingen maken veelal gebruik van onze geoptimaliseerde datacenters en virtualisatietechnieken, waardoor het energieverbruik danig kan worden verminderd ten opzichte van het gebruik van verouderde servers in een eigen omgeving. Dankzij technologieën zoals videoconferencing en unified communications kan men op afstand samenwerken, thuiswerken en minder verplaatsingen maken. Met Engage packs en Packs for Employees krijgen de bedrijven middelen om het nieuwe werken te stimuleren.

In 2015 werd het **LoRa™-netwerk** gelanceerd. De **LoRa™** technologie staat voor Low Power Long Range. Met deze technologie kunnen de sensoren gedurende 5 jaar of meer op batterij werken. Het verbruikt ook weinig energie aan de kant van het netwerk. Hierdoor geeft Proximus bedrijven de mogelijkheid om nieuwe diensten te ontwikkelen of efficiënter te zijn. Deze technologie wordt bijvoorbeeld experimenteel ingezet om vrije parkeerplaatsen te vinden in een stad, om zo het “parkingzoekend verkeer” in te dijken.

Enkele andere nieuwigheden in 2015:

- › PABX in de cloud (“cloud connect”), alsook UCaaS
- › Met Engage Packs & Packs for Employees helpen we de bedrijven om een ‘New Ways of Working’ strategie te implementeren.
- › LifeCycle Management service om verouderd materiaal bij de klant te detecteren en zo de klant te helpen met vernieuwing.
- › Dematerialisatie: B2B systeemkoppeling voor uitwisseling van elektronische facturen met bedrijfsklanten.

De voetafdruk van retailklanten helpen te verminderen

Energieverbruik van onze toestellen

Na de lancering van de energieefficiënte V5-tv-decoder in 2013, introduceerde Proximus in 2014 de nieuwe V5 Compact voor Proximus TV-klanten. De V5 Compact heeft geen harde schijf, is lichter en zuiniger en heeft nog meer oog voor duurzaamheid.

Beide toestellen zijn meer dan de helft zuiniger dan hun voorgangers. Eind 2015 bevestigde Test Aankoop bovendien dat de Proximus TV decoder V5 de zuinigste op de Belgische markt is.

De verdere uitrol van deze toestellen bij onze klanten heeft het voorbije jaar bijgedragen aan een daling van het gemiddelde verbruik met 14% in vergelijking met vorig jaar.

Daarnaast hebben alle toestellen een lange levensduur, kunnen ze worden hersteld en uiteindelijk worden gerecycleerd.

Over een periode van vijf jaar zal, door onze aanhoudende inspanningen om de energieefficiëntie te verhogen en door de uitrol van deze zuinige toestellen, het gemiddelde verbruik van heel het park tv-decoders bij onze klanten met de helft dalen!

Proximus heeft zich ertoe verbonden zich te houden aan de Europese gedragscode voor energie-efficiëntie van breedband- en digitale tv-apparatuur en aan de vrijwillige Europese sectorovereenkomst om het verbruik van tv-decoders te verlagen. De V5-decoder voldoet ruimschoots aan al de criteria.

De verdere uitrol van de nieuwe zuinigere b-box3 modem bij onze klanten heeft het voorbije jaar bijgedragen aan een daling van het gemiddelde verbruik van heel het modempark met 3% in vergelijking met vorig jaar.

Meer dan 1,3 miljoen Proximusklanten hebben gekozen voor elektronische facturatie

Proximus zet zich in voor een verantwoord papiergebruik van papier en biedt zijn klanten al meer dan tien jaar

de mogelijkheid om te kiezen voor elektronische facturen. Het beheer van de facturen verloopt heel eenvoudig en betrouwbaar via de MyProximus website. De klant krijgt een handig overzicht van zijn laatste 24 facturen, zonder een hele papierwinkel thuis en zonder het risico facturen kwijt te spelen. Hij kan zijn factuur zelfs betalen via de MyProximus link naar zijn bank of via zijn eigen dienst voor internetbankieren.

Proximus moedigt zijn klanten ook aan hun elektronische facturen niet te printen als het niet echt nodig is.

Tegen het einde van 2015 werd 46% van de facturen elektronisch verstuurd, tegenover 38% in 2014 en 23% in 2013. Een deel van de besparingen gaat naar het project 'Kids for a GoodPlanet'. Met dit project wil Proximus scholen helpen om deel te nemen aan educatieve workshops over natuur en biodiversiteit, die door GoodPlanet Belgium worden georganiseerd.

www.goodplanet.be/kidsforgoodplanet/nl

GoodPlanet Belgium en Proximus zetten de succesvolle inzamelactie van mobiele telefoons voort

Gsm's en smartphones zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijkse leven. Wereldwijd werden er in 2015 meer dan 1,9 miljard mobiele telefoons verkocht. Er wordt echter nog geen 2% van alle toestellen gerecycleerd. Dat is de aanleiding geweest voor een samenwerking tussen Proximus, GoodPlanet Belgium en Recupel om in alle Vlaamse scholen een grote inzamelactie op te zetten, parallel met een sensibiliseringscampagne over de levenscyclus van een mobiele telefoon.

In Europa heeft 95% van de jongeren een gsm of smartphone. Aangezien de gemiddelde levensduur van een telefoon slechts een jaar bedraagt, wilden wij jongeren in scholen ertoe aanzetten om

ongebruikte telefoons niet zomaar ergens in een kast te laten liggen of, erger nog, in de vuilnisbak te gooien. Mobiele telefoons kunnen net als andere elektronische apparaten worden hergebruikt.

Als beloningen en krijgen deelnemende scholen kwaliteitsvolle gerecycleerde laptops, tablets en desktops.

www.goodplanet.be/gsm

Op weg naar 100.000 ingezamelde gsms...

	2015	Hele actie 2013-2015
Ingezamelde gsm's	76.000	95.000
Deelnemende scholen	530	800
Bereikte leerlingen	132.000	192.000
Geschonken laptops, desktops, tablets	1.130	1.710

Bevoorradingketen ontwikkelen

- 45 Een verantwoordelijke bevoorradingketen ontwikkelen
- 46 Hoogtepunten 2015

Een verantwoordelijke bevoorradingketen ontwikkelen

Proximus werkt jaarlijks met zo'n 5.000 leveranciers van producten en diensten en we streven ernaar om samen zowel sociale als milieustandaarden te verbeteren doorheen onze volledige bevoorradingketen. Dit kan gebeuren door hun prestaties op het vlak van MVO op te trekken, het beheer van hun eigen bevoorradingketen te verbeteren en tegelijk onze eigen efficiëntie te verhogen.

Topprioriteiten:

- › De MVO-standaarden van onze leveranciers verhogen
- › MVO opnemen in aankoop- en selectiecriteria

Wat onze leveranciers betreft, nemen we MVO-normen op het vlak van arbeid, ethiek, veiligheid en milieu op in de aankoopprocessen. Hiermee verbeteren we niet alleen ons merkimage, maar brengen we vooral een positieve verandering teweeg in de gemeenschappen waarin onze leveranciers actief zijn.

Deze MVO-normen worden opgenomen in de contracten met leveranciers via de MVO clausule.

Er zijn standaard-RFx-documenten met relevante duurzaamheidscriteria beschikbaar voor bepaalde aankoopcategorieën.

Leveranciers met een specifiek risicoprofiel of met een hoge contractwaarde worden geëvalueerd op hun MVO-performantie. In de vendorperformancerapportering hebben we een vaste rubriek in verband met duurzaamheid, naast de thema's leveringsbetrouwbaarheid, kwaliteit en

engagement ten opzichte van Proximus.

Op het Leveranciersportaal wordt het MVO selectie- en kwalificatieproces verder toegelicht.

Proximus is lid van de Joint Audit Cooperation (JAC), samen met 9 andere telecom en ICT bedrijven. Sinds 2010 zijn er wereldwijd honderden onsite bedrijfsaudits uitgevoerd, waarvan de resultaten onder de JAC-leden worden verdeeld. Na een eerste audit worden regelmatig controles uitgevoerd bij leveranciers die niet voldoen aan de gestelde normen.

Jaarlijks wordt een 'Supplier day' georganiseerd, waarop Proximus de opmerkelijkste succesverhalen van haar leveranciers in de categorieën Innovatie, duurzaamheid en kwaliteit en veiligheid van de levering in de bloemetjes zet.

Hoogtepunten 2015:

Proximus schenkt leverancier Sagemcom de award voor duurzaamheid

Op de jaarlijkse 'Supplier day' op 29 oktober 2015 bekroonde Proximus de grootste succesverhalen van zijn leveranciers in de categorieën Innovation, Sustainability en Quality & Security of Supply. Proximus wil hiermee zijn erkentelijkheid tonen voor hun uitstekende werk.

Sagemcom werd verkozen in de categorie 'Sustainability' voor zijn inspanningen om de ecologische voetafdruk te verminderen en duurzame oplossingen te ontwikkelen. Al 7 jaar werken we met hen samen en hun bbox-2 en bbox-3 toestellen geven onze residentiële klanten toegang tot Proximus Internet en TV diensten.

Actility werd verkozen in de categorie 'Innovation' voor de uitrol van het Internet of Things netwerk in België, het zogenaamde LoRa.

Enkele cijfers over de MVO-performantie van onze risicovolle leveranciers

In 2015 werd de MVO-performantie van 45 (73% van in totaal 62) leveranciers met een specifiek risicoprofiel of een hoge contractwaarde geëvalueerd. Negen van die leveranciers werden als «middelhoog risico» beoordeeld. Alle negen kregen zij

vanwege onze directie een brief waarin hen gevraagd wordt volgend jaar beter te doen. Deze 45 geëvalueerde leveranciers zijn goed voor 24% van al onze aankopen op jaarbasis. Intussen loopt deze campagne nog tot eind maart 2016.

In 2015 werden in totaal 61 onsite bedrijfsaudits uitgevoerd bij leveranciers. De resultaten hiervan worden gedeeld onder de leden van de «Joint Audit Cooperation» (JAC). Vijf van die audits heeft Proximus zelf uitgevoerd.

Proximus behaalde een Gold Rating op het Ecovadis-leveranciersplatform

Proximus behaalde de Ecovadis Gold Rating voor zijn MVO-performantie sinds 2014. Dit weerspiegelt onze vastberadenheid om de MVO-standaarden in de omgevingen en gemeenschappen waarin wij actief zijn op te trekken. Ecovadis staat voor een collaboratief platform dat de maatschappelijke en milieugerelateerde prestaties van bedrijven wereldwijd

evalueert. De Ecovadis-rating en het collaboratieve platform bieden bedrijven de mogelijkheid hun risicobeheer te verbeteren en milieuvriendelijke innovaties in hun wereldwijde toeleveringsketen in te bedden. Wij behaalden een score van 68%, goed voor een Gold rating en voor een plaats in de beste 10% van alle onderzochte bedrijven.

Kerncijfers Proximus Groep

		Voetnoot	2013	2014	2015	
Algemene informatie	Totale opbrengsten (mio EUR)		6.318	6.112	6.012	
	Nettowinst (mio EUR)		630	654	482	
	Totaal aantal werknemers (Full Time Equivalent)		15.699	14.187	14.090	
	Totaal aantal werknemers (Gemiddeld personeelsbestand)		16.147	14.770	14.040	
	Bereik van het mobiele netwerk - 4G		51,7%	85,0%	98,8%	
	Bereik digitale tv		93,3%	94,0%	94,0%	
Opleiding	% van de Belgische bevolking (16-74 jaar) dat nog nooit gebruikgemaakt heeft van internet		15,1%	12,9%	12,6%	
	% van de Belgische kansarme bevolking dat op regelmatige basis gebruikmaakt van internet		68,1%	71,6%	72,0%	
	ICT-opleiding – opgeleide personen in België		10.388	11.611	12.993	√
	Aantal kinderen dat van onze werknemers een opleiding kreeg over 'veilig gebruik van internet' in België	6	12.456	10.195	13.449	√
Gemeenschappen	Investing in gemeenschappen (financieel, in natura, in tijd) (mio EUR)		1,4	1,5	1,6	
	Bedrag gemeenschapsfinanciering in percentage van nettowinst		0,2%	0,2%	0,3%	
Groen	Energie-efficiëntie-index (energieconsumptie t.o.v. totale opbrengsten) - Groep		0,350	0,338	0,344	√
	Energie-efficiëntie-index (energieconsumptie t.o.v. aantal werknemers (FTE)) - Groep		0,141	0,146	0,147	
	Elektriciteit (terajoule) - België/Groep		1.413/1.475	1.363/1.427	1.376/1.445	
	Percentage hernieuwbare elektriciteit - België/Groep		100%/97%	100%/97%	100%/98%	
	Verwarming (terajoule) - België/Groep	4	223/229	172/176	179/183	
	Brandstof voertuigen wagenpark (terajoule) - België/Groep		454/509	427/462	404/441	
	Vermindering van CO ₂ -uitstoot (t.o.v. 2007) - België	4	65%	69%	70%	
	CO ₂ -uitstoot (kton) - België/Groep	4	62/71	54/62	53/59	√
	CO ₂ -uitstoot scope 1 – verwarming en brandstof wagenpark (kton) - België/Groep	4	46/50	47/44	40/43	√
	CO ₂ -uitstoot scope 2 – elektriciteit (kton) - België/Groep	4	0/4	0/5	0/3	√
	CO ₂ -uitstoot scope 3 (kton) - 3 categorieën - België	3,4	16	13	13	√
	CO ₂ -uitstoot scope 3 (kton) - 15 categorieën		nvt	518	492	
	Afval (ton) - enkel Proximus	7	12.402	12.582	14.939	√
	% gevaarlijk afval - enkel Proximus	7	2,0%	3,5%	2,8%	√
	Percentage hergebruikt/gerecycleerd afval - enkel Proximus	7	83%	84%	85%	√
Ongevaarlijk afval - gerecycleerd of herbruikt (ton) - enkel Proximus	7	nvt	10.104	12.293	√	

		Voetnoot	2013	2014	2015	
Groen	Ongevaarlijk afval - met energierugwinning (ton) - enkel Proximus	7	nvt	2.032	2.226	√
	Gevaarlijk afval - gerecycleerd of herwerkt (ton) - enkel Proximus		nvt	445	420	√
	Mobiele telefoons ingezameld voor hergebruik en recyclage - Groep	1	39.932	51.812	100.097	√
	Water ('OOL) - België	5	148.796	162.356	144.828	
Een verantwoordelijke bevoorradingsketen ontwikkelen	Geïdentificeerde risicovolle leveranciers op totaal aantal leveranciers dat werd geëvalueerd op MVO-risico's	2	59/140	43/109	45/62	
	% geïdentificeerde risicovolle leveranciers met opvolging van een verbeteringsplan (volgend jaar)	2	100%	100%	100%	
Een positieve werkcultuur promoten	Werknemersengagement met Proximus als werkgever		76%	76%	77%	
	Percentage werknemers dat minstens één opleiding heeft gevolgd		81%	73%	93%	
	Gemiddeld aantal opleidingsuren per werknemer		23	26	22	
	Percentage vrouwen in het totale personeelsbestand		30%	31%	30%	
	<i>Percentage vrouwen in het topmanagement</i>		18%	19%	22%	
	Percentage werknemers ouder dan 50 jaar		34%	38%	39%	
	Frequentiegraad arbeidsongevallen (index)	8	8,5	7,6	7,5	
	Ziekteverzuim (incl. langdurige ziekte)		60%	64%	68%	
	Vrijwillig personeelsverloop (beslissing werknemer)		1,56%	1,27%	0,61%	
	Onvrijwillig personeelsverloop (beslissing werkgever)		0,95%	0,54%	1,36%	
	Interne loopbaanbewegingen		472	1.099	170	
	Externe rekruteringen		540	317	254	

√ Deloitte gaf een beperkte externe assurance m.b.t. deze indicatoren voor 2015

1 De resultaten van Proximus, The Phone House, Tango en de GSM inzamelactie in scholen met GoodPlanet Belgium

2 Alle cijfers hebben betrekking op Proximus activiteiten. De finale resultaten van de campagne in 2015 waren nog niet beschikbaar voor deze publicatie.

3 Scope 3 omvat woon-werkverkeer, zakenreizen en transport van onze onderaannemers (netwerk) voor de Belgische activiteiten (geen rapportering voor onze internationale filialen)

4 Herziening 2013/2014 cijfers omwille van betere datakwaliteit en/of herziening emissiefactoren

5 Herziening cijfer 2014

6 Gebaseerd op de cijfers bij inschrijving van de scholen - effectieve aanwezigheid van de kinderen werd niet gecontroleerd

7 In 2015 werden cijfers voor logistieke dienstverlening in onderaanneming bijgevoegd (site Courcelles Essers)

8 Alle cijfers hebben betrekking op Proximus activiteiten (staat voor 90% van onze werkrachten)

